

vergadering **C150**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de voortzetting van Het Atelier, het vormingstraject van het Departement Cultuur, Jeugd en Sport - 1511 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de toekenning van investeringssubsidies voor grote culturele infrastructuur - 1395 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het onderzoek van Sportpaleis Group naar coronabesmettingen in de concertsector - 1405 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het beleid tegen grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector - 1462 (2021-2022)	15
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beoordelingsronde in het kader van het Kunstendecreet en de wijze waarop voor beoordelingscommissies bedragen zijn vastgelegd - 1526 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de start van de beoordelingsronde voor de werkingssubsidies van het Kunstendecreet - 1532 (2021-2022)	19
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanbevelingen in het visitatierapport over De Taalunie - 1514 (2021-2022)	32

**VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de voortzetting van Het Atelier, het vormingstraject van het Departement Cultuur, Jeugd en Sport
– 1511 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Het vormingstraject Het Atelier heeft me altijd nauw aan het hart gelegen. In 2018 werd de firma Emolife aangeduid als trajectbegeleider om een aantal culturele spelers niet alleen te laten kennismaken met fundraisingtechnieken en -methodes, maar ook op maat te coachen om tot concrete realisaties voor fondsenwerving te komen.

Het traject liep normaal gezien over drie jaar, van 2019 tot 2021, maar begin 2020 legde Emolife de boeken neer en bij gebrek aan een overnemer werd het begeleidingstraject noodgedwongen afgebroken. In verschillende vragen en ook bij de begrotingsbesprekingen gaf u aan, minister-president, dat er in 2022 een nieuwe aanbieder zou worden gezocht die het traject een doorstart kan geven. Daarbij dacht u aan een aantal contouren voor die organisaties die het project al begonnen waren, met een aantal masterclasses rond fundraising en met specifieke aandacht voor het door corona gewijzigde ecosysteem.

Hebt u al zicht op een nieuwe partner die het traject wil verderzetten? Kunt u de eventuele afspraken met die partner concreet toelichten?

Hoe zal het doorstarttraject met de deelnemers van Het Atelier concreet ingevuld worden? Krijgen die mensen opnieuw begeleiding en coaching op maat om tot concrete realisaties te komen? Welke afspraken zijn er in die zin met de eventuele nieuwe partner gemaakt?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Goedemorgen, voorzitter en collega's.

Er is zicht op een nieuwe partner in dit traject. Op 14 januari 2020, dat is twee jaar geleden, werd aan de tien deelnemende organisaties uit het oorspronkelijke traject de faillietverklaring meegedeeld. Daarna had de curator de intentie een beslissing te nemen of er een overnemer gevonden kon worden voor de activiteiten van Emolife. De curator heeft uiteindelijk een enig overnamebod niet aanvaard en is daarom overgegaan tot het afsluiten van het faillissement. Na een kortlopend kwalitatief onderzoek ben ik bij de deelnemers nagegaan wat in hun ogen de meest gepaste verderzetting zou kunnen inhouden. Op basis van de interesse, betalingsbereidheid en timing heb ik een nieuwe opdracht uitgeschreven om de doorstart van het derde jaar mogelijk te maken.

De nieuwe partner aan wie de opdracht uiteindelijk gegund werd en die het traject zal verderzetten is Charistar. Charistar slaat hiervoor de handen in elkaar met Kolect en Mindwize om voldoende op de wensen van de tien deelnemers te kunnen inspelen.

Ik heb er bewust voor gekozen om te werken met de deelnemers vanuit het reeds bestaande traject omdat zij eerder werden geselecteerd en zich hadden geëngageerd om fundraisingplannen op te zetten. De tien deelnemers krijgen dan ook alle nodige handvaten om hun opgezette projecten verder uit te werken en/of te actualiseren.

Concreet kan ik u zeggen dat het plan van aanpak gekenmerkt wordt door een vaste en gestructureerde fasering waar op maat van de deelnemer wordt gewerkt en er ruimte voor kennisdeling is. Eerst en vooral zal een individueel intakegesprek plaatsvinden met de tien deelnemers om na te gaan waar precies de noden liggen in een nieuw of bestaand traject. Door middel van groepstrainingen, workshops en individuele adviessessies zal het gepaste traject worden uitgewerkt. Daarnaast worden er twee sessies georganiseerd voor een vijftigtal culturele organisaties die in het initiële traject hadden aangegeven geïnteresseerd te zijn. Ze kunnen de voortgang van de trajecten van dichtbij volgen met als doel geïnspireerd te worden om zelf te reflecteren over eigen fundraisingopportuniteiten.

U vraagt of er ook afspraken met de nieuwe partner zijn, of dat er een bijkomend vervolgtraject is. Na afloop van deze doorstart in 2022 zal ik het traject met de huidige deelnemers evalueren en nagaan wat de gepaste verdere stappen zijn. Er zijn nog geen nieuwe afspraken gemaakt, alleen dat we de zaak zullen evalueren en dan beslissen over het al dan niet verdere stappen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, het is goed dat de deelnemers een doorstarttraject krijgen en dat u de opdracht hebt uitgeschreven om een nieuwe partner te vinden. Die is er ook, maar er moet eerst een intakegesprek zijn met de deelnemers om te zien wat de eventuele nieuwe noden zijn die na corona in het nieuwe ecosysteem naar boven komen. Op zich is het format verder gelijkaardig, met workshops en groepsessies. Men kan kennis delen en de individuele begeleiding op maat of de coaching blijft bestaan. Dat is ook logisch. De deelnemers die het traject hebben opgestart en die al eens geselecteerd waren komen daarvoor als eersten in aanmerking.

Ik heb één bijkomende vraag. Het was de bedoeling van het eerste project van Het Atelier dat de deelnemers de opgedane kennis effectief kunnen delen met de sector. Hoe kan men dat concreet doen? Kan Cultuurloket daar een rol vervullen?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik wil nog even benadrukken hoe belangrijk onze fractie het hele verhaal van aanvullende financiering vindt. Ik had exact dezelfde vraag als collega Coudyser. In het vorige traject was Cultuurloket inderdaad heel nauw betrokken om heel die sector mee te krijgen. Ik vroeg mij ook af hoe dat in dit traject zou worden meegenomen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dit traject wordt doorgestart. Dan zullen we een evaluatie maken en bekijken wat de beste communicatiekanalen zijn en welke partners daarbij het best betrokken worden. Mij lijkt het voor de hand te liggen dat Cultuurloket daarbij een rol zal spelen. Laten we eerst de evaluatie doen en dan de beslissing nemen. Voor het verspreiden van de opgedane kennis lijkt Cultuurloket inderdaad de aangewezen partner.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de toekenning van investeringsubsidies voor grote culturele infrastructuur – 1395 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Op vrijdag 14 januari 2022 keurde de Vlaamse Regering na een positief advies van het departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) in het kader van 'Grote Culturele Infrastructuur' investeringsubsidies goed aan drie projecten: twee in Mechelen, voor de Predikherenkerk en voor de Cultuursite Mechelen, allebei om en bij de 2 miljoen euro, en een van 1,28 miljoen euro aan de stad Gent voor het Design Museum.

Toevallig viel mijn oog in het advies van de Inspectie Financiën op een voetnoot: 'Het project 'Podiumkunstengebouw Leuven' van de stad Leuven met een projectkost van 72.841.861,58 EUR en een gevraagd subsidiebedrag van 43.500.000 EUR kreeg eveneens een positief advies maar wordt niet ter goedkeuring voorgelegd.'

We hebben het advies van het departement omtrent de podiumkunsten site Leuven dan eens bekeken. Dat was eigenlijk bijzonder positief over de aanvraag. Ik ga niet alles wat ik schriftelijk voorbereid had, citeren uit dat advies. Het is de bedoeling dat de podiumkunsten site gebouwd wordt op de oude ziekenhuissite in de stad. Men spreekt in het advies van een open huis, een culturele woonkamer van Leuven. Er is een zeer brede benadering van het begrip toegankelijkheid voor dat project, daar wordt heel veel aandacht aan besteed. Er komt ook een duurzaamheidsmeter om de hele fase te monitoren, van de bouw tot het gebouw zelf. Het gebouw zal dus uit meerdere zalen bestaan.

In totaal heeft de nieuwbouw een bruto-oppervlakte van 16.700 vierkante meter, met polyvalente bruggen naar de historische gebouwen in de omgeving. Je hebt daar de Romaanse Poort, een van de oudste gebouwen van Leuven, waar nu ook al jeugd en cultuur in zit. Het wordt allemaal prachtig geïntegreerd. Dit ga ik dan wel even voorlezen. Men zegt in het advies: "Men wil op de nieuw podiumkunsten site een werking ontplooiën bestaande uit grote dansvoorstellingen, concerten van symfonische orkesten, grote theatervoorstellingen, musicals en grote shows, grote comedy- en cabaretvoorstellingen, grote circusvoorstellingen, (...) concerten en festivals. Daarnaast zal de site een receptief cultuurprogramma van Leuvense organisaties en verenigingen mogelijk maken. Door de inhoudelijke invulling van de nieuwe infrastructuur en herontwikkeling van de bestaande site wil Leuven een ruimere bovenlokale cultuurwerking ontwikkelen. Met de nieuwe site zet men verder in op een transversale werking, de toeristische aantrekkingskracht van Leuven voor Vlaanderen en locatie voor internationale congressen en meetings. De podiumkunsten site past in de ambitie om in 2030 de 'Europese Culturele Hoofdstad' te worden." U weet dat Leuven daar als eerste kandidaat voor was en nog steeds is.

"De site zal het Leuvense en Vlaamse unieke DNA inhoudelijk versterken en op Europese schaal tillen. De administratie" – uw administratie – "is van oordeel dat de Stad Leuven met de Podiumkunsten site een culturele infrastructuur van uitzonderlijke omvang ambieert, die bovendien een culturele werking zal ontplooiën die zich niet enkel op Leuven en omgeving zal richten, maar ook uitstraling naar de hele Vlaamse Gemeenschap zal hebben, en ruimer." Ik had daarover een aantal vragen voor u.

Waarom werd het project Podiumkunstengebouw Leuven, ondanks dit positieve advies van het departement CJM, nu niet ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering?

Welke mogelijkheden ziet u om in de toekomst toch gevolg te geven aan dit positieve advies zodat dit project op termijn gerealiseerd kan worden?

Zijn er nog andere projecten die ondanks een positief advies van het departement eveneens niet ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering werden voorgelegd en welke waren de redenen hiervoor?

Waarvoor zullen de investeringssubsidies van de drie goedgekeurde projecten concreet worden gebruikt? Kunnen we ons daar iets bij voorstellen? Het is interessant om daar wat meer duiding bij te krijgen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Eerst en vooral: waarom werd het project niet ter goedkeuring voorgelegd? Volgens de procedure voorzien in het subsidie-reglement Grote Culturele Infrastructuur, neemt de Vlaamse Regering op voordracht van de minister een beslissing en maatregelen om deze investerings-subsidies voor grote culturele infrastructuur in te schrijven in het begrotingsfonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd. Er is geen structureel budget voorzien voor deze subsidielij. In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht heb ik evenwel in 2021 in totaal 7 miljoen euro vrijgemaakt om toch ten dele aan de grote noden in de sector tegemoet te komen. Dat is het project Vlaamse Veerkracht 081: Grote Culturele Infrastructuur.

Het project Podiumkunstengebouw Leuven werd inderdaad positief geadviseerd door het departement. De kwaliteit van het project staat dan ook buiten kijf en heeft geenszins meegespeeld in de beslissing om geen middelen toe te kennen. De omvang van het gevraagde subsidiebedrag is echter van die orde – we spreken toch over meer dan 40 miljoen euro – dat we dat onmogelijk op onze reguliere budgetten kunnen nemen. Er is een budget van 7 miljoen euro dat voorzien was, en u zult het met mij eens zijn dat het heel moeilijk is om daar meer dan 40 miljoen euro in onder te brengen. Het siert u, mevrouw Brouwers, dat u voor uw stad opkomt, maar projecten van deze orde worden doorgaans opgenomen in het regeerakkoord met toekenning van bijkomende middelen. We bevinden ons vandaag niet in de luxepositie om een dergelijke meervraag op de algemene middelen af te wentelen. Ik denk dus dat dit project herbekeken moet worden bij de volgende regeringsonderhandelingen door de partijen die dan aan zet zijn.

Ik kan, om op uw tweede vraag te antwoorden, het volgende zeggen. We hebben binnen de regering beslist dat we nog deze legislatuur een aantal voorbereidende studies zouden doen. In samenspraak met de stad Leuven zullen we bekijken wat kan, zodanig dat er toch enig voorbereidend werk kan gebeuren, net omdat dit project positief advies heeft gekregen. We zullen samen met de administratie bekijken hoe we dit project een duwtje in de rug kunnen geven. Maar dat zal eerder zijn door een aantal studies te laten maken zodanig dat, bij wijze van spreken, het project panklaar ligt voor de volgende regering.

U vroeg ook of er nog andere projecten waren die een positief advies hadden gekregen en toch niet werden voorgelegd. Het antwoord is neen. In totaal kregen vier projecten een positief advies van de administratie voor een totaal gevraagd subsidiebedrag van 53,5 miljoen euro tegenover een beschikbaar budget van 7 miljoen euro. Dat heb ik al gezegd. De drie andere projecten – en dat zijn Predikherenkerk Mechelen, de Cultuursite in Mechelen en Design Museum Gent – die binnen de beschikbare middelen konden worden ingepast zijn ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor een totaalbedrag van 5,3 miljoen euro.

U vroeg ook naar de betekenis van de drie projecten. De stad Mechelen zal de toegekende investeringssubsidie gebruiken voor het renovatie- en herbestemmingsproject van de Predikherenkerk tot culturele hub met focus op duurzame ingrepen en ingrepen om de ruimtes toegankelijk te maken. Je hebt daar het Predikherenklooster dat al gerestaureerd is en waar een bibliotheek en toestanden werden in ondergebracht. De kerk, die eigenlijk bij die site behoort, wordt hiermee gerenoveerd en herbestemd. Er zal onder andere een deel van die bibliotheek inkomen. Ik ben dat vorige week of de week daarvoor gaan bezoeken en het is een mooi project.

Het tweede project van de stad Mechelen betreft het uitbreiden van de Cultuursite met het plaatsen van een nieuw onthaalgebouw als centrale toegangspole die ook de toegankelijkheid van de site ten goede komt. Het project heeft extra aandacht voor optimalisatie onder de vorm van duurzaam ruimtegebruik in de bestaande gebouwen. Men bekijkt waar ruimte kan worden herwonnen, intensiever gebruikt of gedeeld. Dat is eigenlijk het conservatorium, een auditorium en nog een ander cultureel gebouw op één site, een beetje verdoken. Wanneer we daar een onthaalinfrastuctuur bouwen kan dat meer optimaal gebruikt worden. Dat is de bedoeling.

In de stad Gent gaat het over het museumcomplex van Design Museum Gent. In het kader van het nieuwbouwproject van Design in Gent (DING) ontvangt de stad middelen om de bestaande aansluitende vleugel uit 1992 grondig te renoveren tot een toegankelijk en duurzaam gebouwdeel. Uit het ontwerptraject van DING bleek dat er ingrijpende aanpassingen nodig zijn. De vleugel vertoont ernstige tekortkomingen wat toegankelijkheid, duurzaamheid, brandveiligheid, klimatisatie, collectiepresentatie, akoestiek en onderhoud betreft. Deze duurzame ingrepen worden gekoppeld op de technische installaties uit het nieuwbouwgedeelte en zullen gelijktijdig met het nieuwbouwtraject worden uitgevoerd.

Dit zijn drie projecten die binnen de budgettaire enveloppe vielen. Het project van Leuven is nog net iets ambitieuzer.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dank, minister, voor uw antwoord en voor de appreciatie die u hebt voor de plannen van de stad Leuven om op die podiumkunstsie te bouwen. Vanuit de stad krijg ik het signaal dat ze dat echt niet zonder Vlaamse steun kunnen. Dit moet een gezamenlijk project Vlaanderen-Leuven kunnen worden. En natuurlijk, men moet plannen en verder blijven betalen. Als men niet honderd procent zeker is dat een volgende regering daar de nodige middelen zal voor voorzien, is dat niet zo evident. Het zal de zaak een beetje achteruit zetten. Als we dat allemaal klaar willen krijgen tegen 2030 – dat is de bedoeling, ten allerlaatste – dan moet er nog veel water door de Dijle vloeien.

De projecten in Mechelen en Gent zijn nodig. Ik vind toegankelijkheid en duurzaamheid erg belangrijk. Het is goed dat daar middelen worden ingestoken. Maar de vraag van Leuven is al heel oud. Eerst komt er van de universiteit de vraag naar meer congresruimte. Dat is al jaren een probleem, dat weet u ook. Er is de vraag van KULeuven aan de ene kant, en er is natuurlijk ook de cultuurraad die sinds begin jaren 2000 vraagt naar een groot podium waar grote evenementen en voorstellingen kunnen plaatsvinden met meer capaciteit voor het publiek.

Want u moet weten dat we in 2017 in onze schouwburg 150 jaar Leuvense Stadsschouwburg hebben gevierd. Die zaal is totaal niet meer aangepast aan de huidige opvoeringen, die spectaculair zijn. In het oosten van het land, in Limburg, Leuven, het Hageland, zijn wij wat onderbedeeld qua grote culturele projecten en ook infrastructuurprojecten. Het zou mooi zijn voor het oosten van Vlaanderen om

daar op termijn ook te kunnen genieten van al die grote dingen, zodat wij niet altijd naar Brussel moeten.

Ik ben blij met het antwoord. En ik ben niet blij, omdat er niet meteen kan worden gezegd dat men dat zal doen, omdat daarmee natuurlijk een volgende begroting wordt bezwaard. Maar ik zou alle collega's willen oproepen om in hun verkiezingsprogramma's voor 2024 deze site al eens op te nemen, zodat men daar, wie er dan ook in de regering zit, veel steun voor zou kunnen vinden. Gemakkelijk zal het niet zijn want het kost veel geld.

Voorlopig kunnen we niet veel meer doen dan dit gefaseerde stappenplan. Dat geld moet daar niet meteen liggen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik sta volmondig achter dat bijzonder ambitieuze en mooie project van Leuven. Ik zal er ook langs mijn kant voor Vlaams-Brabant alles aan doen om dit mee gesteund te krijgen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik wil dat ook bevestigen en beamen, mevrouw Brouwers.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil nog even een korte vergelijking maken, minister-president. Een tiental jaar geleden heeft uw voorganger, Geert Bourgeois, toenmalig minister van Onroerend Erfgoed, een groot bedrag vrijgemaakt voor de Abdij van Park. Dat was in één keer 25 miljoen euro, verspreid over de jaren. We zijn dat geld nog altijd aan het uitgeven. Dat is heel belangrijk gebleken voor die prachtige site. Ik hoop dat iedereen al eens de kans heeft gekregen om daar eens naartoe te gaan. Het kan dus wel, maar ik geef toe dat dit uitzonderlijke beslissingen zijn waarvoor de middelen moeten worden voorzien.

Minister-president, ik denk niet dat u, door corona en zo, al in de Leuvense kunststad op bezoek bent geweest en dat u daar een uitgebreid bezoek hebt gebracht aan onze culturele instellingen. Het zou misschien interessant zijn om eens langs te komen bij de universiteit en de stad, om die plannen zelf eens voorgesteld te krijgen, bijvoorbeeld door de architecten, zodat u goed op de hoogte bent van wat men daar precies allemaal van plan is. Het is echt de moeite waard. Ik hoop dat Vlaanderen in de toekomst dit project alle steun wil geven die het verdient.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Brouwers, voor uw warme pleidooi. We hebben nog voor dit jaar een werkbezoek gepland. In september is er normaal gezien een themadag Leuven. Dat zal een goed moment zijn om dat verder te bestuderen met de commissie.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het onderzoek van Sportpaleis Group naar coronabesmettingen in de concertsector – 1405 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): De concert- en eventgigant Sportpaleis Group ondervroeg 2000 mensen die tussen 30 oktober en 28 november 2021 naar een van de arena's of theaters – Stadsschouwburg Antwerpen, het Sportpaleis, de Lotto Arena, enzovoort – waren geweest voor een concert of een evenement. Dat is de periode vlak voor de zoveelste sluiting van de sector. Enfin, minister-president, u hebt daartoe een poging gedaan. Het is voor sommigen iets beter uitgedraaid, maar voor anderen betekende het nog steeds een de facto sluiting.

Uiteraard, als we zulke onderzoeken lezen, zeker wanneer die door de sector zelf gedaan worden op een niet-wetenschappelijke manier, moeten we die de plaats geven die ze verdienen. We kunnen ze niet op gelijke voet stellen met gedegen wetenschappelijk onderzoek, maar ze geven wel op zijn minst een belangrijke indicatie van het aandeel van de sector op het totaal van de covidbesmettingen en ze geven ons eindelijk cijfers – dat is iets waar wij al enorm lang naar vragen – om op verder te discussiëren. Dat is de afgelopen jaren veel te weinig gebeurd, althans in Vlaanderen toch. In andere landen is men daar wel mee bezig geweest. In Nederland is men met dat bronopsporingsonderzoek bijvoorbeeld quasi onmiddellijk begonnen, maar hier kabbelt dat nog steeds wat voort.

De Sportpaleis Group wil met dit onderzoek terecht aantonen dat de cultuursector en zeker de eventsector onterecht het slachtoffer zijn geweest van het gevoerde beleid. De sector werd onterecht gevisieerd, terwijl er enorme economische maar vooral ook persoonlijke belangen op het spel staan in de sector. Ook vandaag nog lezen we opnieuw een artikel – ik denk op de VRT-website – waaruit blijkt dat de psychologische schade die geleden is tijdens de coronacrisis nog veel groter is dan de financiële schade. Maar voor een sector als de cultuursector, en zeker het nachtleven en de concerten, zal dat ongetwijfeld jammer genoeg gelijk opgaan. Ik heb dan ook de volgende vragen aan u, minister.

Hebt u akte genomen van het onderzoek? Hebt u het doorgenomen? Wat is uw mening daarover?

Plant u zelf eindelijk dat extra wetenschappelijk onderzoek nog te voeren naar het aandeel van de sector op het totaal aantal covidbesmettingen? Dezelfde vraag geldt voor mij ook nog altijd voor het Covid Safe Ticket (CST) waarmee de sector moet werken. Gaat u daar nog eens onderzoek naar doen, naar het effect ervan? In andere landen heeft men dat gedaan. Daar blijkt dat het effect zeer gering is, althans vanaf een bepaalde vaccinatiegraad. Ik hoor dat er nu hoorzittingen op komst zijn, ook in het Vlaams Parlement, louter rond het CST. Het lijkt me dus nuttig als u daar vanuit cultureel perspectief ook initiatieven in neemt om dat extra te onderzoeken, en voor mijn part – maar dat weet iedereen – het liefst af te schaffen.

Gaat u dit onderzoek als argument gebruiken op het Overlegcomité, wanneer het binnenkort gaat over het versoepelen van maatregelen? We hebben nu wel de barometer. Maar als we bijvoorbeeld naar code oranje gaan, is het nog altijd niet duidelijk op welke capaciteit grote concertzalen zullen kunnen draaien. Gaat u deze elementen dus meenemen in de afweging die daar gemaakt wordt?

Bent u van oordeel dat het CST heeft gezorgd voor een daling in het aantal besmettingen in de sector? Zoals ik zei is daar geen gedegen onderzoek naar, enkel indicaties dat het niet werkt. Maar op wat baseert u zich dan indien ja of neen?

Hebt u nog weet van andere privé-initiatieven die gelijkaardig zijn aan dit onderzoek? Ik denk bijvoorbeeld aan universiteiten die zich daarmee bezighouden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brusselmans, u vraagt of ik akte genomen heb van het onderzoek. Toevallig bracht ik dinsdagavond samen met de federale minister van Volksgezondheid een werkbezoek aan de Sportpaleis Group. Dit onderzoek werd daar ook besproken. Er zitten in dit onderzoek zeker een paar nuttige elementen en het getuigt evenzeer van de bekommernis van de organisator om zijn aanwezige publiek.

De ondervraagde periode – dat was van 30 oktober tot 28 november 2021 – ligt enige tijd achter ons. Dus de tevredenheid slaat vooreerst op de toen in gang zijnde maatregelen. Toch stelt het gerust om te lezen dat quasi iedereen – men spreekt van 96 procent – aangaf voldoende info te hebben gekregen over de geldende maatregelen, en dat ongeveer twee derde van de bezoekers bij een score tussen 1 en 10 een score geeft van 8 op 10 op het veiligheidsgevoel tijdens het evenement, terwijl amper 7 procent een score geeft van 1 tot 5. Ook vragen over de toegangscontrole en over het aanraden van een evenement aan anderen scoren hoog. Het geeft aan dat de cultuur- en evenementensector heel integer omgaat met de verplichtingen die hun werden opgelegd.

De vaststelling dat de concertsector verantwoordelijk moet worden geacht voor een percentage tussen 0,31 procent en 1,54 procent van de besmettingen, is een interessante stelling, al was er verder geen inzage in het detail van de gebruikte methodiek om tot deze vaststellingen te komen.

Dan wil ik ingaan op uw vraag naar extra wetenschappelijk onderzoek. Zoals u zelf aangaf in uw vraagstelling zit er onvoldoende wetenschappelijke grondslag aan de basis van de rapportering.

Vanuit de verschillende wetenschappelijke instanties en experts krijgen we echter het signaal dat het nagenoeg niet mogelijk is om in kaart te brengen wat het aandeel is van een bepaalde sector binnen het geheel van de activiteiten en welke activiteiten dan minder of meer besmettingen hebben veroorzaakt. 65 tot 70 procent van de vastgestelde besmettingen valt niet terug te leiden naar een specifieke plaats of tijdstip waar de besmetting is opgelopen.

De hoge besmettingsgraad van de minder ziekmakende omikronvariant in relatie tot de hoge vaccinatiegraad maakt trouwens dat er heel wat mensen rondlopen die niet eens weten dat ze besmet zijn maar dus wel het virus overdragen op anderen. Dat alles maakt het nog moeilijker om bronbesmettingen te traceren.

Een wetenschappelijk onderzoek installeren dat zo een groot en onbekend aantal parameters langdurig genoeg in kaart tracht te brengen om er wetenschappelijke conclusies uit te trekken, zal zeer veel kosten en waarschijnlijk amper werkbare resultaten opleveren. Daarom ook zullen de meest betrouwbare indicatoren waar men een plaats of bron met meer zekerheid kan traceren veelal thuis, door familie of vrienden zijn. Teruggekoppeld naar dit onderzoek zou dan ook geweten moeten zijn of van de bevraagde respondenten die positief testten, een evenredig aantal van 65 en 70 procent aangaf geen plaats of bron te kunnen aangeven.

Een ander soort indicatie uit het onderzoek betreft het mondmasker. Hier is meegegeven dat voor een vergelijkbaar concert in een vergelijkbare periode het gebruik van een mondmasker op de tweede dag voor de helft minder gerapporteerde besmettingen zorgde. Dat stemt overeen met de wetenschappelijke onderzoeken naar de rol en het nut van verschillende mondmaskers.

Zal ik dit onderzoek aangrijpen op het volgende Overlegcomité? We hebben een barometer met maatregelensets goedgekeurd op het Overlegcomité van 21 januari 2022. Ik hoor ook de vele vragen om nu snel naar code oranje te evolueren. Dat zal afhangen van zowel de druk op de zorg als van de tendens in de ziekenhuisopnames. De cijfers voor de komende week zullen richtinggevend zijn.

Het gaat dus niet over het bestaan van wetenschappelijk onderzoek. We hebben twee parameters: de bezetting van de intensieve zorgen en de ziekenhuisopnames op dagbasis. Dat zijn de twee criteria waarvan duidelijk gesteld is dat wanneer ze een bepaalde tendens aangeven, de beslissing op basis daarvan genomen kan worden.

Wat wil ik daarmee zeggen? Om van code rood naar code oranje terug te zakken moet de bezetting op intensieve zorgen onder de 500 opnames liggen en moeten de ziekhuisopnames op dagbasis 150 zijn. De intensive care units (ICU) zijn de laatste dagen een beetje aan het stijgen maar naar mijn aanvoelen niet dramatisch. Ik voel aan – en iedereen is het daarmee eens – dat wat de ICU-bezetting betreft we onder de 500 zullen blijven. Dat wordt dan code oranje. Dan is het voldoende dat de ziekenhuisopnames op dagbasis over de top heen zijn.

U hebt gezien dat we gisteren qua besmettingen over de top heen zijn gegaan. Nu zal die top binnen een week, of binnen tien of veertien dagen – dat is moeilijk te schatten – ook bereikt worden voor de ziekenhuisopnames. En als dat zich een paar dagen voortzet, dan hebben we de negatieve tendens in de ziekenhuisopnames. We moeten niet de 150 bereiken, maar we moeten wel in een tendens naar die 150 zitten en dan kunnen we afschalen naar code oranje.

Wat het onderzoek betreft heb ik in de vorige vraag al aangegeven dat van een groot aantal coronagevallen de plaatselijke bron onbekend is. We hebben in het verleden al studies gehad van buitenlandse onderzoeksinstituten Pasteur en Nature die elkaar tegenspreken. Ik heb geen zin om in een welles-nietesspel met wetenschappers verzeild te geraken over de mate waarin sectoren sowieso veilig zijn. De belangrijkste insteek die ik van het onderzoek onthoud – maar daar had ik dit onderzoek niet voor nodig – is dat men in de cultuur- en evenementensector integer en met zorg voor de geldende maatregelen activiteiten organiseert.

Code oranje wil zeggen dat we een capaciteit toestaan tussen 70 en 90 procent. In code rood geldt tussen 60 en 80 procent. Als we ons in code rood op 70 procent zetten, zoals we nu hebben gedaan, dan zal natuurlijk naar code oranje gaan betekenen dat we niet op 70 procent blijven, terwijl de range voor oranje begint op 70 procent. Ik maak me sterk dat als we naar code oranje gaan, we ook naar een bezetting van 80 of 90 procent van de zalen gaan.

U weet dat ventilatienormen er ook nog iets mee te maken hebben. Als daar de strenge norm wordt gehaald – en er zijn veel zalen in Vlaanderen waar dat het geval is – dan kan men zelfs naar een volledige bezetting van de zaal. Maar dat wist u al. Niet alleen omdat u de barometer goed bestudeerd hebt, mijnheer Brusselmans, maar ook omdat u zelf nog een nieuwe barometer hebt ontwikkeld waarmee ik tijdens de vorige plenaire vergadering kennis heb kunnen maken.

Dan is er het CST, de neverending story. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat het wel een 'ending story' is. Het CST is destijds ingevoerd als een van de verdedigingslijnes tegen de pandemie en als tool om met het oog op de stijgende vaccinatiegraad bepaalde versoepelingen in de maatregelen te kunnen doorvoeren. In die zin mag je bij de huidige vragen die over het Covid Safe Ticket worden gesteld niet negeren dat het een tijd ook als breekijzer heeft gewerkt om te zorgen dat duizenden mensen samen konden vieren, festivals konden bezoeken en naar voetbalstadions konden gaan.

De bufferende functie is nadien, in de periode oktober-december, niet solide genoeg gebleken om de vierde golf met de deltavariant tegen te houden. Of het CST dus gezorgd heeft voor een daling in het aantal besmettingen, kunnen we na de vierde golf niet echt stellen. Maar interessant is om wel te bekijken in welke mate het de stijging van besmettingen heeft kunnen milderen.

In elk geval hebben de vaccinaties gewerkt om in het algemeen de ziekenhuisopnames, de opnames op intensieve zorg en de overlijdens te minderen. Het nut van het CST moet volgens mij vooral bekeken worden in het licht van de algemene vaccinatiegraad. Zoals u weet heeft het Overlegcomité gevraagd om de epidemiologische waarde van het Covid Safe Ticket en zijn inzet in het kader van het beheer van de pandemie te evalueren. Ik kijk alleszins met u mee uit naar deze evaluatie.

Ik heb geen weet van andere privé-initiatieven die gelijkaardig onderzoek zouden voeren.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik haal er enkele elementen uit.

Eerst en vooral is er het feit dat u zelf stelt dat wetenschappelijk onderzoek zeer moeilijk is en zeker heel duur zal zijn. Ik zit daar met een wrang gevoel. Men neemt maatregelen, u neemt maatregelen, het Overlegcomité neemt maatregelen die mensen en bepaalde sectoren hard treffen. En u doet dat niet op basis van wetenschappelijk onderzoek. Dat is uiteindelijk, hoe je het ook draait of keert, allemaal nattevingerwerk. Men probeert dan met de omgekeerde bewijslast vanuit de sector aan te tonen dat men niet schuldig is. Dat is wat men aan het doen is. Dat druist in tegen al onze principes van rechtvaardigheid.

Dan is het antwoord: 'Wij nemen daar akte van. Het is interessant. Maar het is niet wetenschappelijk en zelf kunnen we niets organiseren.' Dat zegt u niet met zoveel woorden, maar dus blijft alles zoals het is. Ik blijf dat een zeer wrang gevoel vinden. Ik zeg dat al van in het begin van deze maatregelen. De basis waarop sommige maatregelen worden genomen zijn zeer bizar. Zeker omdat we zien dat ze over de hele wereld verschillen. Dan kunnen we discussiëren over wat goed is en wat slecht is, in welk land. Kijk naar Frankrijk en Ierland en de andere landen die alle CST- en coronamaatregelen weglaten. Daar – in Ierland niet maar in Frankrijk wel nog – is wel veel meer mogelijk voor bijvoorbeeld concertzalen.

U noemt het CST zelf een neverending story. Dat klopt aangezien het CST zal eindigen op 30 juni. Dat is zeer jammer. Wij zullen ons daartegen blijven verzetten. Dat zal u vast niet verbazen. Ik kijk uit naar de hoorzittingen die daarover zullen plaatsvinden in het Vlaams Parlement. Ik kan alleen maar hopen dat dat zo snel mogelijk verdwijnt.

U hebt een werkbezoek gedaan met de Sportpaleis Group. U weet dat zij ook een open brief hebben gepubliceerd namens de sector, vooral namens nightlife events. Daarin vragen zij om op 12 februari open te gaan omdat het anders financieel onhaalbaar wordt. Mag ik uit uw antwoord afleiden dat dat voor u geen optie lijkt?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, collega Brusselmans, voor de interessante vraag. Het stelt ons in staat om even een tijdelijke stand van zaken te nemen.

Ten eerste: de open brief van de sector, die is heel belangrijk. Maar we hebben nu pas onze coronabarometer, die er ook in overleg met de sector is gekomen natuurlijk. Die staat nu nog op rood. Ik heb de indruk – ik denk dat de minister-president mij zal tegenspreken als ik ongelijk heb – dat degenen die zullen moeten beslissen in het Overlegcomité dat binnen afzienbare tijd zal plaatsvinden, wel de houding hebben dat we naar oranje zouden moeten kunnen gaan. In oranje

betekent het dus dat men kan openen, uiteraard rekening houdend met ventilatie en capaciteit.

Ik zou bij dezen dus toch wel pleiten om niet onmiddellijk het kind met het badwater weg te gooien en ons te houden aan die coronabarometer. Hoe sneller die naar oranje kan gaan, hoe beter. Ik heb niet begrepen dat de minister-president zegt dat men op 12 februari niet kan opengaan. Het zal een overleg zijn binnen het Overlegcomité. Ik weet niet wanneer het Overlegcomité exact zal plaatsvinden. Daar begrijp ik wel dat men meer en meer op de lijn zit om te kunnen schakelen naar oranje.

Ten tweede is er het CST. Ik ben het met u eens, collega Brusselmans: hoe rapper het weg kan, hoe liever. Vandaag heb ik ook een artikel gelezen dat stelt dat de motivatie voor het CST minder en minder wordt bij de mensen. Ik denk dat we daar rekening mee moeten houden. Maar ik zou toch willen stellen dat het CST in het verleden wel zijn verdienste heeft gehad. Door het CST is de horeca kunnen openblijven bijvoorbeeld. Ik vind dus ook wel dat we dit nog moeten meenemen. Laat ons naar de toekomst kijken. En voor alle duidelijkheid: hoe rapper het weg kan, hoe liever.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Het is natuurlijk wel een belangrijke kwestie. Mij heeft die open brief van de live-event- en de nachtsector ook bereikt. De verzuchtingen zijn natuurlijk helemaal terecht. Dat is nu wel echt de laatste, laatste sector die het hardst blijft lijden onder de maatregelen. Maar uiteraard, we hebben nu die barometer en de barometer is onze tool, met als kompas de opnames op intensieve zorgen. Net als de minister-president ben ik toch ook wel voorzichtig optimistisch dat we snel naar oranje zullen kunnen gaan en daar hopelijk ook kunnen blijven, toch zeker tot na de zomer, schat ik. Dat moet onze tool en ons richtsnoer blijven.

We moeten hen ook wel hoop geven. Ik denk dat uw werkbezoek aan het Sportpaleis voor de live-eventsector zeker een steun was, minister-president. Zoals we allemaal weten, hebt u daar ook kunnen vaststellen hoe verantwoordelijk die sector ermee omgaat. Maar de nachtsector is natuurlijk wel een sector waar social distancing enzovoort een tang op een varken is. Dat is gewoon onmogelijk.

Mijn vraag is of u daar nog met hen bekeken hebt op welke mogelijke manieren de sector, tot we in oranje zitten, nog verder ondersteund kan worden.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, collega Brusselmans, voor de vraag, en andere collega's voor de insteken.

Uiteraard hopen wij ook dat er zo snel mogelijk naar code oranje gegaan kan worden. Maar dat moeten wij niet doen op basis van een vraag die vanuit de sectoren komt, dat moet gebeuren op basis van de criteria die bepaald zijn in die barometer. Als we naar code oranje gaan, zal er al snel meer perspectief zijn. Maar ook dan zullen niet alle problemen voor de cultuursector, voor de eventsector, voor de nightlifesector opgelost zijn. Zeker voor die concerten in de nightlifesector zijn er ook nog heel veel beperkende maatregelen onder de code oranje. Ook op langere termijn gaat de impact op die sector nog altijd groot blijven.

Daarom is mijn bijkomende vraag ook, minister-president, wat u verder nog van sectorspecifieke steunmaatregelen aan het uitwerken bent die tegemoet kunnen komen aan de noden in de sector.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord

Manuela Van Werde (N-VA): Er is natuurlijk al veel gezegd. Uiteraard hebben we het volste begrip voor de vraag van de eventsector. Het is voor alle veelal private organisaties van levensbelang dat alles zo snel mogelijk opnieuw wordt genormaliseerd en dat we in code oranje terechtkomen, dat is wel het minste wat we kunnen hopen. Maar die pandemie is gewoon niet voorspelbaar, zoals veel mensen al hebben gezegd. Ik heb een bijkomende vraag: kunnen concertorganisatoren Vlaamse steun vragen voor het deel verlies dat ze lijden omdat ze alleen maar zittende concerten kunnen organiseren?

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, ik wil me ook kort aansluiten.

Ik denk, en we beseffen dat allemaal, dat die vraag en zeker de schakeling naar oranje een heel belangrijke aanpassing is en een wereld van verschil zou maken voor heel wat mensen die actief zijn in de muzieksector. We weten ook dat het al heel lang heeft geduurd en dat men daar echt wel zit te wachten. Het is voor die mensen ook een kwestie van levensbehoud om zo spoedig mogelijk hun job te kunnen uitvoeren.

Ik zal zeker niet pleiten om de barometer nu al overboord te gooien, we hebben hem net opgesteld, ook in samenspraak met de sector, experts enzovoort. Maar het is wel duidelijk dat die barometer ook dynamisch is, dat is altijd vooropgesteld, en inderdaad rekening houdt met trends. Zoals het er nu naar uitziet, en de komende dagen moeten dat bevestigen, zou ik durven pleiten om op 11 februari, indien mogelijk en enigszins gerechtvaardigd, over te schakelen naar code oranje. Ik denk dat het een heel groot verschil maakt of men al dan niet staand concerten kan bijwonen. Er zou dan zo spoedig mogelijk moeten worden gecommuniceerd met de sector, zodat men echt kan beginnen met de organisatie waar men al zo lang op zit te wachten.

Ik wil nog eens benadrukken dat het gaat om een dynamische barometer die rekening houdt met trends. Die mogelijkheden moeten we echt benutten en bepleiten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik denk dat we het hier allemaal over eens zijn maar ik kan vandaag niet zeggen wat op 11 februari de toestand van de parameters zal zijn. Iedereen verwacht dat de ICU onder de 500 blijft, iedereen verwacht ook dat we redelijk snel naar de piek van de dagopnames in de ziekenhuizen gaan maar dat zal moeten blijken. En dan schakelen we inderdaad af naar oranje. Maar ik kan nu niet zeggen dat we op 11 februari die beslissing zullen nemen. We zullen die enkel nemen wanneer de parameters dat rechtvaardigen. Voor mij is dat liever op 10 februari bij wijze van spreken dan op 11 februari.

Wat de concrete steun betreft, loopt het Vlaams beschermingsmechanisme verder, zeker voor de nachtsector, die nog volledig gesloten is. Wanneer in code oranje een aantal zaken mogelijk zijn, ook voor die sector, maar hun omzet toch gevoelig lager ligt dan in 2019, dan zullen ze verder een beroep moeten kunnen doen op dat Vlaams beschermingsmechanisme.

Mevrouw Van Werde, hetzelfde geldt voor de concertorganisatoren. Ook voor hen loopt het Vlaams beschermingsmechanisme verder. Als dat een heel grote impact heeft op hun omzet, zullen we daar ook in tussenkomen met ons steunmechanisme.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, is er al een datum gepland voor het Overlegcomité? Dat heb ik eigenlijk niet goed gehoord. Wanneer

dat niet gepland is op 11 februari, dan kan men sowieso, in welke omstandigheid dan ook, op 12 februari niet opengaan.

Minister-president Jan Jambon: Ik bepaal niet wanneer het Overlegcomité bijeenkomt, dat doet de premier. Maar iets in mij zegt dat hij dat zal doen zodra de paramaters in aanmerking komen om naar beneden te schakelen.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Het ligt dus nog niet vast. Dan wil ik nog even terugkomen op wat collega D'Hose zegt, namelijk dat het CST ervoor heeft gezorgd dat de horeca opnieuw open kan. Dat klopt natuurlijk niet, dat is als een deur die al jaren in een huis staat en waarop men een slot zet. Na twee maanden geeft men de sleutel en zegt men dat met die sleutel de deur opengaat. Neen, het is de overheid die er een slot op heeft gezet. Het is de overheid en niet het virus die de sector heeft gesloten en het is diezelfde overheid die onder het mom van een pas die horeca deels opnieuw opent. Ik wil daarvan af, wij zijn daar consequent in en wij stemmen dan ook tegen een verlenging van het CST.

Iedereen hier lijkt een grote fan van de barometer. Ik hoor sommigen zelfs zeggen dat we in oranje of zelfs geel kunnen terechtkomen, zeker tot na de zomer. Maar voor ons moet dat gedrocht van een barometer weg. Ik heb daar al veel argumenten voor gegeven maar ik zal er nog een aan toevoegen. Wij hebben een onderzoek aangevraagd naar de IC-cijfers (intensive care) maar vooral naar de ziekenhuisopnames tijdens de griep Pandemieën van de afgelopen tien jaar. Wat zien we vandaag? Op die barometer zitten we onder de parameter van de IC-bedden maar boven de gewone ziekenhuisopnames. We moeten kijken naar hoe de situatie was in ziekenhuizen onder de griep, maar het onderzoek moet nog verschijnen. Ik zal het zo snel mogelijk aan de commissie bezorgen. Ik kan u echter voorspellen dat wanneer we ons daarop blijven baseren, we elke winter alles zullen kunnen sluiten. Nu voor het coronavirus, tien jaar geleden voor het griepvirus en over tien jaar wellicht voor iets anders.

Het is belangrijk dat we kijken naar de variant die geldt. Er kan een strengere variant komen, daar kan niemand een voorafname op doen. Maar op dit moment is dit niet het geval. Het is een minder ziekmakende variant en dus vraag ik om te stoppen met naar die parameters te kijken en alles te openen. Weg met alle maatregelen, hier en daar een mondkapje tot daaraan toe, maar wij vragen duidelijk vrijheid nu.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het beleid tegen grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector – 1462 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Er is de laatste weken heel wat commotie ontstaan in Nederland naar aanleiding van het schandaal in het tv-programma 'The voice of Holland'. We hoeven het hier niet over de Nederlandse schandalen te hebben maar ik vernam onlangs dat een direct gevolg daarvan is dat driemaal zoveel mensen, vooral vrouwen, contact opnemen met hulporganisaties over hun eigen moeilijke ervaringen.

Opvallend is ook dat veel mensen nu pas beseffen dat ze ook slachtoffer geweest zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit toont nogmaals het nut aan van

dergelijke hulporganisaties, zoals de telefonische hulplijn 1712 en de Genderkamer.

We weten allemaal dat de Genderkamer is opgericht naar aanleiding van de problemen in de mediasector, de zaak-de Pauw, en de onthutsende cijfers in de danswereld. Daarom is het actieplan grensoverschrijdend gedrag gelanceerd. Ik heb daar al een aantal vragen over gesteld maar ik vraag me af of de gebeurtenissen in Nederland aanleiding hebben gegeven tot diezelfde golf van meldingen in ons land bij 1712 of bij de Genderkamer.

Hoe zit het met de opdracht van de Genderkamer? In 2019 kregen zij een zeer specifieke opdracht voor drie jaar.

De toekomst van die Genderkamer is al een tijdje onduidelijk. Kunt u mij een stand van zaken geven? Welke afspraken werden met hen gemaakt?

Een halfjaar geleden stelde ik u een vraag over de organisatie Artists in Residence (AIR) Antwerpen, waar blijkbaar eveneens sprake was van grensoverschrijdend gedrag. U hebt toen gezegd dat u een actieve rol zou opnemen in deze zaak en dat de organisatie een deadline kreeg tot 1 september 2021 om stappen te ondernemen. Wat is de huidige stand van zaken hiervan?

De minister van Jeugd en Media, minister Dalle, liet weten dat hij werkt aan een nieuw actieplan. In hoeverre bent u daarbij betrokken en in hoeverre wordt er verder aan gewerkt en kan het een gezamenlijk actieplan zijn vanuit Media, Cultuur en Jeugd?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, u vraagt of er een stijging was van de meldingen bij hulplijn 1712 of in de Genderkamer. Noch bij hulplijn 1712, noch bij de Genderkamer is er sprake van een toevloed aan meldingen sinds de onthullingen in BOOS over The Voice Holland. De Genderkamer laat wel al weten dat 2021 getekend was door een stijgend aantal vragen om advies, hulp of bemiddeling. Die vragen kwamen van getroffenen, ook van plegers of vermeende plegers en ten slotte ook steeds meer van organisaties die bijstand of hulp zochten. Zij deden dit enerzijds wanneer ze geconfronteerd werden met een incident, of anderzijds proactief omdat ze hun beleid willen aanscherpen voor het geval zich een incident zou voordoen. Een uitgebreide rapportage in het kader van de jaarcijfers wordt opgeleverd in maart, volgende maand.

Tot hoelang loopt de opdracht van de Genderkamer? Ik heb de opdracht van de Genderkamer voor de cultuursector verlengd tot het einde van dit jaar. Tegen dan moet ook de evaluatie van het actieplan rond grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector zijn afgerond. Op basis van de resultaten van die evaluatie beslis ik over de verdere stappen.

Wat de toekomst van de Genderkamer zelf en het dossier van het Vlaams Mensenrechteninstituut betreft, verwijs ik naar mijn collega Bart Somers die dat onder zijn bevoegdheid heeft.

U stelt een vraag over Artists in Residence in Antwerpen en vraagt hoe deze zaak is afgelopen. Ik verwijs in dit verband naar mijn antwoord op de schriftelijke vraag van onze collega Katia Segers van 30 september 2021. Samengevat luidt dat antwoord dat de organisatie niet heeft gereageerd op de vraag om stappen te ondernemen. Ondertussen werden er voorschotten noch saldo's uitbetaald vanwege ernstige inbreuken op de principes van goed bestuur en integriteit. Het departement werkt momenteel aan een finaal rapport dat het mij binnenkort zal bezorgen.

U verwijst naar het actieplan van collega Dalle. Ik ben ervan op de hoogte dat minister Dalle aan een eigen actieplan voor de mediasector werkt dat naar verluidt zal voortbouwen op het vorige actieplan.

Minister Dalle focust daarbij op zijn eigen bevoegdheid Media, maar binnen het departement is hierover afstemming en ook tussen de beide kabinetten is hierover overleg.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Wanneer er blijkbaar een stijging is van de cijfers in 2021 denk ik dat dat ook wel te maken zal hebben met de zaak-De Pauw – we moeten een kat een kat noemen – die heel fel in de media is geweest. Dat betekent toch ook dat de werking van de Genderkamer het best wordt voortgezet. Ik zou daar echt op willen aandringen. Ik weet niet of het verstandig is om die evaluatie af te wachten – die opdracht loopt tot eind dit jaar – en dan pas weer op te starten. Ik vind het belangrijk dat we er ietwat vroeger, op het einde, zicht op hebben of men de opdracht kan voortzetten. Ik denk dat dat gewoon goed bestuur is. Ik wil niet vooruitlopen op eventuele evaluaties, maar iedereen die een beetje om zich heen kijkt en rondloopt, beseft dat we dit zullen moeten voortzetten. Zo eenvoudig is dat. Ik kijk uiteraard uit naar het finale rapport.

Wat het overleg met minister Dalle betreft, snap ik dat er verschillende bevoegdheden zijn. Maar er is zoveel overlap tussen media en cultuur dat dat gewone overleg mij zeer vrijblijvend lijkt. Ik vraag me echt af waarom er niet kan worden samengewerkt aan een gezamenlijk actieplan. Het is één administratie en dat lijkt me efficiënter. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Voorzitter, collega D'Hose heeft het correct geschetst. Wat heel belangrijk was toen de reeks van gevallen aan het licht kwam in Vlaanderen, is dat er meteen actie werd ondernomen. Er zijn toen heel wat hulplijnen en hulpkanalen opgericht. Die draaien momenteel. Het succes daarvan is duidelijk. Onze noorderburen lanceren die vraag naar dergelijke hulpkanalen vandaag overigens ook. Ik wens hen die alleszins toe.

Het succes van die hulpkanalen berust natuurlijk op de bekendheid ervan. Daarom zijn we ervan overtuigd dat er permanent moet worden gecommuniceerd over die kanalen, over hoe je daar terecht kunt, over hoe je daar kunt worden geholpen. En dan gaat het echt over iedereen. Voor die communicatie kijken we in de eerste plaats naar de sectororganisaties. Maar tegelijkertijd, naast de communicatie over de hulpkanalen, gaat het natuurlijk over sensibilisering. Dat is zo ongelooflijk belangrijk, want hulpkanalen zijn heel erg goed en heel belangrijk voor nadien, maar die sensibilisering is ook belangrijk voordien. Het gaat over sensibilisering voor de slachtoffers, maar ook voor de daders.

Ik hoor de minister zeggen dat het afgelopen jaar veel meer potentiële daders contact opnamen, net als organisaties die zich vragen stellen over hun organisatie zelf. Ik vind dat een enorm goede evolutie. Want elk van die incidenten start natuurlijk met iemand die een slachtoffer in een positie plaatst waar die niet in mag worden geplaatst, die die voor een keuze stelt die eigenlijk geen keuze zou mogen zijn. En dat voorkomen, zal uiteindelijk de grondslag zijn om dit soort van incidenten hopelijk de wereld uit te helpen, aanvullend op het bieden van hulp wanneer het al te laat is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Collega D'Hose, ik dank u voor uw vraag aan minister-president Jambon. Deze namiddag staan er nog een aantal gelijkaardige vragen geagendeerd aan minister Dalle naar aanleiding van het schandaal in Nederland.

Minister-president, het is belangrijk dat u sterk werk maakt van de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag, samen met alle ministers, zeker in het licht van de ontwikkelingen over grensoverschrijdend gedrag aan de universiteiten, binnen de academische wereld. Het gebeurt overal. Vorige legislatuur zijn we begonnen met de sport en ondertussen deint die olievlek aan berichten uit.

Ik sluit mij aan bij de expliciete vraag van collega D'Hose naar het voortzetten van het werk van de Genderkamer. Er is echt heel duidelijk nood aan een werking van die Genderkamer los van de evaluatie. Het moet absoluut mogelijk zijn dat zij hun werk kunnen voortzetten, al kan dat natuurlijk altijd beter gebeuren.

Maar er is veel meer werk aan de winkel. We moeten ook kijken naar de werking van meldpunten, de procedures, het creëren van een klimaat waarbij meldingen kunnen en vooral ook communicatie. Gisteren hebben wij vanuit Vooruit gevraagd dat er bijvoorbeeld bij de universiteiten aan alle nieuwe studenten informatie wordt gegeven over het bestaan van een meldpunt, een vertrouwenspersoon. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel.

Minister-president Jambon, op welke manier zult u dit opnemen met minister Dalle en met alle andere ministers?

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Collega's, ik steun natuurlijk elk initiatief om zulke gevallen naar boven te laten komen, om voor de mensen een laagdrempelig punt te voorzien om klachten bij in te dienen of te melden. Maar er is ook natuurlijk wel het aspect 'practice what you preach'. Ik verwijs opnieuw naar Jan Fabre, tegen wie nog altijd klachten lopen en die vijf jaar cel riskeert. Maar toch heeft de Vlaamse overheid, minister-president Jambon, in 2019 de tweede schijf van subsidies, 927.000 euro, alsnog uitgekeerd aan Jan Fabre.

Dus we mogen – en we moeten – sterk veroordelen wat er in Nederland is gebeurd. Het moet nogmaals een wake-upcall zijn – de zoveelste – dat er hier ook dringend veranderingen nodig zijn op het vlak van integriteitsbeleid binnen de sector. Maar ik zou er toch ook toe willen aansporen dat we er dan ook effectief iets aan doen en geen subsidies meer uitkeren zolang er iemand in opspraak is. Dat lijkt mij geen onredelijke eis.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik kan alleen maar aansluiten bij wat een aantal collega's al benadrukt hebben. Wij hebben ook al een aantal keren het belang van het voortbestaan van de Genderkamer gevraagd. Ik ben het helemaal eens met mevrouw D'Hose: die evaluatie kan zeker nuttig zijn om te kijken of iedereen effectief de weg vindt en of de drempels toch niet nog te hoog zijn. We zien dat met meldpunten binnen universiteiten ook. Het blijft moeilijk en we moeten de effectiviteit constant in vraag stellen. Dat is heel belangrijk. Desalniettemin is de voortzetting en dus die zekerheid verschaffen niet in tegenspraak. We moeten dat zeker doen om ervoor te zorgen dat de continuïteit op z'n minst gegarandeerd kan worden. Ik ben het helemaal eens met dat pleidooi.

Ik ben het ook eens met de collega's die zeggen dat we nog veel meer moeten inzetten op de sensibilisering over verschillende domeinen heen en daarover ook de handen in elkaar slaan over beleidsdomeinen heen – of het nu onderwijs, media of cultuur is – om echt een verandering teweeg te brengen. Ik heb het gevoel dat die nu wel aan het gebeuren is. Dat is een goede zaak, maar dat moet zeker de

steun van de overheid krijgen en van verschillende beleidsdomeinen. Ik wil dat in die zin alleen maar bevestigen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u wel voor de beschouwingen, tamelijk unisono. Dat kan ook moeilijk anders op dit onderwerp. Ik heb de opmerkingen goed gehoord. Ik sprak daarstraks over het overleg met minister Dalle. Dat klinkt wat te zwak, dat is wel degelijk om samen te werken, om samen iets te ontwikkelen. Laat daar geen misverstanden over bestaan.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Collega's, dank u wel voor de kamerbrede steun voor de Genderkamer. Minister-president, het is goed dat er samengewerkt wordt aan dat actieplan. Dat is heel belangrijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beoordelingsronde in het kader van het Kunstendecreet en de wijze waarop voor beoordelingscommissies bedragen zijn vastgelegd – 1526 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de start van de beoordelingsronde voor de werkingssubsidies van het Kunstendecreet – 1532 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman (Groen): Het Kunstendecreet is een van de belangrijkste beleidsinstrumenten voor de cultuursector in Vlaanderen. Veel organisaties, 293 om precies te zijn, dienden in december 2021 een dossier in om aanspraak te maken op werkingssubsidies voor de periode 2023-2027. Deze dossiers worden beoordeeld door een poel van experts die in verschillende beoordelingscommissies zetelen. Vorige week werd de samenstelling van de beoordelingscommissies en het bedrag waarbinnen elke commissie moet adviseren meegedeeld via de website van het departement. Deze verdeling vraagt toch enige verduidelijking.

Vooreerst het globaal budget: er is voor alle commissies samen, exclusief de Landschapscommissie, een bedrag van ongeveer 150 miljoen euro uitgetrokken voor de structurele subsidies. De huidige subsidiemassa voor structurele werkingen bedraagt vandaag 152 miljoen euro. Voor de Vlaamse kunstinstellingen is er een pot van 61 miljoen euro. Vandaag krijgen deze organisaties samen een bedrag van 60 miljoen euro aan subsidies. Voor hen zit de wind iets beter, zeker omdat er geen nieuwe aanvragers zijn. Voor de duidelijkheid van het debat ga ik nog even de gereserveerde bedragen.

Voor de verschillende beoordelingscommissies hebben we de verschillende budgetten die gecommuniceerd zijn op de website van het departement. Ik ga die niet allemaal voorlezen. Kunstenpunt heeft een analyse gemaakt van de cijfers. Die hebben jullie wellicht ook allemaal ontvangen. Daarbij zijn er toch enkele conclusies: bij bepaalde disciplines zoals theater, klassieke muziek en multidisciplinaire kunsten gaan sommige er toch sterk op achteruit, zeker in absolute cijfers, ten voordele van andere disciplines.

Daarom stel ik alvast deze vragen.

Zal het totaal van subsidies voor de kunstinstellingen vermeerderen, verminderen of gelijk blijven?

Waarom is het totaal van de bedragen van alle commissies samen lager dan de huidige subsidies? Heeft dat te maken met het voorbehouden van een subsidie voor de Landschapscommissie om ze in de gelegenheid te stellen om op het einde van de adviesronde correcties door te voeren?

Zal de Landschapscommissie kunnen beschikken over die kleine 5 miljoen euro, 5 procent van het budget dat beschikbaar is voor de beoordeling en toekenning van alle werkingssubsidies? Zal ze daarmee die taakstelling kunnen uitvoeren?

293 organisaties hebben voor 226 miljoen euro aan aanvragen ingediend voor werkingssubsidies. 86 ervan zijn nieuwkomers. Minister, overweegt u een verhoging van het budget voor de werkingssubsidies, gezien het aantal nieuwe aanvragen?

Gelet op de onmogelijke verhouding tussen aangevraagd en beschikbaar budget, wat gebeurt er met de vele organisaties die waarschijnlijk achter het net zullen vissen?

Hoe werden de bedragen per commissie bepaald? Is er rekening gehouden met nieuwe aanvragers of enkel met organisaties die vandaag gesubsidieerd worden?

Is er rekening gehouden met de aangevraagde subsidiebedragen, met bestaande bedragen? Welke elementen uit de strategische visienota hebben mee de toegekende bedragen bepaald? Minister, kunt u een heldere uitleg geven over de totstandkoming van deze verdeling, een beslissing die bij de Vlaamse Regering berust?

Minister, hoe zult u garanderen dat de in- en uitstroom van organisaties in het Kunstendecreet evenwichtig gebeurt?

Wat gebeurt er als in de ene commissie geen nieuwe aanvragers worden beoordeeld en in een andere net wel? Dat heeft budgettaire gevolgen voor de aanvragers. Kan er dan geschoven worden met budgetten tussen commissies naargelang de noden?

Daarnaast valt op dat de commissies ingedeeld zijn op basis van disciplines die door de Vlaamse Regering worden bepaald, terwijl het Kunstendecreet is gebouwd op functies. Op welke wijze wordt ervoor gezorgd dat de functies die aanvragers hebben aangekruist ook deskundig worden beoordeeld en worden meegenomen in de adviezen?

Hoe kunnen we vermijden dat sociaal-artistieke organisaties die bijvoorbeeld participatie als hoofdfunctie hebben, afgewogen worden tegenover organisaties die productie als hoofdfunctie hebben?

Na de beoordelingsronde door de commissies volgt een voorlopig advies dat kenbaar wordt gemaakt aan de aanvrager. Zal dit voorlopig advies ook openbaar worden gemaakt?

Na de definitieve adviezen, volgend op een eventuele repliek van de aanvragers, wordt een adviesbedrag toegekend. Daarna buigt de Landschapscommissie zich over het totaalplaatje. Hoe verhoudt de Landschapscommissie zich ten opzichte van de beoordelingscommissies? Kunnen ze beslissingen van de beoordelingscommissies betwisten? Kunnen ze enkel adviseren om positief beoordeelde dossiers

buiten het beschikbare budget toch mee te nemen? Of ook negatief beoordeelde dossiers?

In hoeverre zal er rekening gehouden worden met de adviezen van de Landschapscommissie?

Dit zijn heel wat vragen, minister-president, over deze nieuwe subsidieronde.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): We hebben vorige week kennis kunnen nemen van de verdeling per beoordelingscommissie van de ingediende aanvragen voor de werkingssubsidies in uitvoering van het nieuwe Kunstendecreet. Er zijn 293 ontvankelijke dossiers ingediend, en daarvan zijn er 22 voor 2 beleidsperiodes, dus voor 10 jaar, voor een totaal aangevraagd subsidiebedrag van 226,5 miljoen euro.

Er zijn niet minder dan zestien beoordelingscommissies. Ze kregen allemaal aanvraagdossiers toegewezen. Ze hebben voor het eerst ook een gelimiteerd beschikbaar budget waarvoor ze moeten adviseren. Ik wil daar de minister-president volgende vragen over stellen.

Op basis van welke criteria en parameters werden de aanvraagdossiers verdeeld over de verschillende beoordelingscommissies – en dan vooral wanneer we zien dat er twee parallelle commissies per discipline zijn. Dat is het geval bij klassieke muziek, theater en multidisciplinaire kunsten.

Op basis van welke criteria of parameters zijn de te adviseren budgetten verdeeld over die verschillende beoordelingscommissies? Welke ratio zit daarachter?

Het budget voor de Landschapscommissie waarmee zij kan adviseren bedraagt 5 procent van de werkingssubsidies. Wat is het exacte bedrag? Collega Meuleman verwees naar bijna 4,8 miljoen euro, maar dat is op basis van berekeningen. Wat is het exacte bedrag dat voorzien is?

De Landschapscommissie wordt aangesteld door de minister, uiterlijk op 1 februari 2022. Dat staat in het draaiboek bij de kwaliteitsbeoordeling voor de werkingsubsidies. Minister-president, welke leden hebt u aangesteld in die Landschapscommissie? Hoe motiveert u die keuze?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik zal de twee vragen thematisch bundelen rond de beoordelingsronde.

Op basis van welke criteria of parameters werden de aanvraagdossiers verdeeld over de beoordelingscommissies?

De aanvrager duidt in het Kiosk-formulier aan welke beoordelingscommissie het meest geschikt is om het aanvraagdossier te beoordelen. Enkel wanneer de keuze van de beoordelingscommissie in tegenspraak is met de discipline of de subdiscipline zal de administratie – na raadpleging van de aanvrager – het dossier aan een andere commissie toewijzen. De aanvrager is dus zelf verantwoordelijk voor de keuze van een beoordelingscommissie. Net zoals de aanduiding van functies en disciplines kadert dit in de zelfprofilering van de aanvrager.

De toewijzing van de dossiers aan een parallelcommissie gebeurt op basis van de vergelijkbaarheid van de aanvragen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de betrokkenheden van de experts die betrokken zijn bij de beoordelingscommissies.

Welke criteria en parameters werden gebruikt om tot de budgetten te komen die per discipline werden vastgelegd?

Op de website van het departement heb ik, als bevoegd minister, in alle transparantie toelichting gegeven bij de totstandkoming van de budgetverdeling. Daar kun je alle stappen met de nodige toelichting en cijfers nalezen. Ik beperk me nu tot het weergeven van de gehanteerde principes.

De principes van de budgetverdeling gaan terug op de bepalingen in de regelgeving die goedgekeurd en bekendgemaakt zijn, namelijk: het Kunstendecreet van 23 april 2021, artikel 85, derde en vierde lid; het uitvoeringsbesluit bij het Kunsten-decreet, artikel 7; het draaiboek bij de kwaliteitsbeoordeling voor werkings-subsidies.

Het vertrekpunt van de hele budgettaire oefening is dat alle middelen voor de uitvoering van het Kunstendecreet bij elkaar worden opgeteld, inclusief de overgehevelde DAC-middelen (derde arbeidscircuit). Vervolgens worden volgende bewegingen hierop toegepast. Ten eerste is er de reservering van het budget kunstinstellingen en organisaties met een specifieke kerntaak. Ik besliste hieromtrent om deze budgetten op gelijke hoogte te houden. Ten tweede is er de reservering van het budget kortlopende subsidies: 12,5 procent. Ten derde is er de reservering van het budget voor de Landschapscommissie: 5 procent. Het resterende bedrag is beschikbaar voor de toekenning van werkingsubsidies.

We zullen de concrete cijfers bezorgen via mail, zodat ze in het verslag kunnen worden opgenomen. Ik zal even de 'drill down'-oefening met jullie doen.

De optelling van de middelen van het Kunstendecreet brengt ons in totaal op een budget van 167.449.000 euro. Dat is inclusief de overgehevelde DAC-middelen. Dat bedrag wordt verminderd met het budget dat wordt gereserveerd voor de kunstinstellingen, namelijk 67.177.000 euro, en voor de organisaties met een specifieke kerntaak, 3.450.000 euro. Dan is er nog een vermindering voor de kortlopende subsidies, dat is 12,5 procent op het bedrag dat wordt verkregen na de aftrek van die twee vorige bedragen. Zo houd je 102.822.000 euro over. 12,5 procent daarvan is 12.852.750 euro. Dus blijft er een bedrag over van 89.969.250 euro. Van dat bedrag gaat 5 procent naar de Landschapscommissie: 4.498.463 euro. Het bedrag dat overblijft voor de disciplinaire beoordelingscommissies is dan 85.470.788 euro.

Het resterende bedrag van 85.470.788 euro wordt verder opgedeeld via principes die vervat zitten in de regelgeving, met name: de historiek van de budgetten per discipline en per subsidie-instrument; de gevraagde subsidiebedragen per discipline en per subsidie-instrument; de elementen uit de strategische visienota.

Voor de verdere verdeling per discipline zijn we stapsgewijs te werk gegaan. Voor de historiek 2017-2022 besliste ik om rekening te houden met de geadviseerde en besliste subsidiebedragen. Hierbij heb ik een weging gehanteerd: 70 procent voor de geadviseerde en 30 procent voor de besliste subsidiebedragen. Hierdoor heb ik nadrukkelijk meer rekening gehouden met de keuze van de toenmalige beoordelingscommissies. 70 procent hield dus rekening met wat er voor die periode destijds werd gevraagd, en 30 procent met wat er effectief werd toegekend.

Ik geef wel graag nog bijkomend duiding bij twee niet onbelangrijke aspecten.

Voor de ronde 2017-2022 zijn de organisaties ingedeeld bij een discipline op basis van de toenmalige toewijzing aan een beoordelingscommissie aan de hand van de zelfprofilering van de organisatie. Voor de ronde 2023-2027 hebben de organisaties zelf een beoordelingscommissie gekozen en was deze keuze bepalend voor de indeling per discipline. Er is een correctie aangebracht in de indeling voor

organisaties die in de ronde 2023-2027 voor een beoordelingscommissie in een andere discipline gekozen hebben dan deze waar ze de vorige ronde in zaten. Deze organisaties zijn – in functie van de budgetbepaling – ook voor de ronde 2017-2022 ingedeeld bij de discipline waar ze in de ronde 2023-2027 een aanvraag doen. Ik wil dus zeggen dat als er organisaties geswitcht zijn van de ene beoordelingscommissie naar de andere, dat budget is meegegaan.

Voor het besliste bedrag voor de ronde 2017-2021 werd het toegekende subsidiebedrag in 2021 als uitgangspunt genomen, en niet het bedrag dat in 2016 werd toegekend door de Vlaamse Regering. In het subsidiebedrag 2021 zijn de wijzigingen vanuit de voorbije jaren, bijvoorbeeld de middelen uit het Provinciefonds, mee verrekend. Dit geeft een accurater beeld van de huidige subsidiesituatie.

Naast de historiek 2017-2022 hield ik ook rekening met de huidige subsidieaanvragen. De gevraagde subsidiebedragen voor de periode 2023-2027 worden per discipline omgezet naar een percentage. Op basis van de historiek en de gevraagde bedragen voor die periode wordt een gewogen gemiddeld percentage berekend. Hierbij heb ik beslist om 35 procent gewicht toe te kennen aan de historiek 2017-2022 en 65 procent aan de gevraagde bedragen 2023-2027.

Na de weging van de historiek 2017-2022 en de gevraagde bedragen 2023-2027 heb ik beslist tot een beperkte optrekking van de percentages voor de disciplines audiovisuele kunsten, fotografie en beeldende kunsten, en architectuur en vormgeving. Hierbij geef ik uitvoering aan mijn strategische visienota: "Heel wat waardevolle artistieke disciplines zijn op dit moment nog ondergesneeuwd binnen het Kunstendecreet. Vormgeving, fotografie, architectuur en beeldende kunsten zijn hier enkele voorbeelden van." De percentages voor de disciplines architectuur en beeldende kunst, en audiovisuele kunsten werden opgetrokken. De percentages voor muziek, podiumkunsten en trans-/multidisciplinair werden een beetje verminderd.

Tot hier de algemene principes die ik hanteerde voor de budgetverdeling. Zoals al gezegd staat meer gedetailleerde toelichting op onder andere de website van het departement.

Wat is het budget dat door de landschapscommissie geadviseerd kan worden? De landschapscommissie heeft 5 procent van het budget voor de werkingssubsidies voor kunstenuorganisaties ter beschikking. Dit komt dus neer op een totaalbedrag van 4.498.463 euro.

Dan is er de vraag hoe de Landschapscommissie is samengesteld en wat daarbij de motivering was. De samenstelling van de Landschapscommissie werd eergisteren op de website van het departement gepubliceerd. Een lid van de Landschapscommissie heeft een brede discipline-overschrijdende kennis van het kunstenveld, het kunstenebeleid en de historiek ervan. De Landschapscommissie bestaat uit minimaal vijf experts met stemrecht, al dan niet benoemd in de pool, die niet hebben deelgenomen aan het beoordelingsproces van werkingssubsidies, en een voorzitter, zonder stemrecht.

Op basis hiervan heb ik beslist om volgende personen te benoemen als lid van de Landschapscommissie: de heer Igor Geubbelmans, die als voorzitter fungeert; mevrouw Veerle Declerck; mevrouw Delphine Hesters; mevrouw Naomi Meulemans; mevrouw Chantal Pattyn; de heer Filip Strobbe. Daarnaast nemen nog volgende personen zonder stemrecht deel aan dat overleg: een vertegenwoordiger van de vzw Kunstensteunpunt en minimaal één expert of voorzitter per discipline die betrokken was bij het beoordelingsproces van werkingssubsidies en die het resultaat van dat beoordelingsproces per discipline kan toelichten.

De beslissing over de subsidies wordt genomen door de Vlaamse Regering tegen uiterlijk 30 juni. Ik kan nu dus nog niet vooruitlopen op die beslissing. Bij de budgetverdeling heb ik voor de beoordelingscommissie Kunstinstanties het bedrag ter beschikking gesteld dat nu voor die instanties is voorzien in de begroting 2022, inclusief de DAC-middelen.

Waarom is het totaal van de bedragen voor alle commissies samen lager dan de huidige subsidies? Zoals zonet toegelicht en zoals het ook in het nieuwe Kunstdecreet is ingeschreven, wordt 12,5 procent van de middelen voor kortlopende subsidies en werkingssubsidies kunstorganisaties gereserveerd voor de kortlopende subsidies. Van het budget van de werkingssubsidies kunstorganisaties is 5 procent voorbehouden voor de Landschapscommissie. 95 procent van de middelen voor de werkingssubsidies kunstorganisaties zijn dan verdeeld over de beoordelingscommissies.

Mevrouw Meuleman, u vroeg of ik een verhoging van het budget overweeg, gezien het stijgende aantal organisaties en het hoge bedrag. Zoals zonet aangegeven, is de beslissing van de Vlaamse Regering voorzien tegen uiterlijk 30 juni. Momenteel loopt de beoordelingsprocedure. Op basis van de uitgebrachte adviezen zal ik een voorstel aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het is nu dus nog niet aan de orde om over budgetverhogingen te spreken. Los daarvan blijkt dat ook in vorige subsidierondes de vraag aanzienlijk hoger lag dan het beschikbare budget. Het is dus ook nu de opdracht van zowel de beoordelingscommissies als van het beleid om weloverwogen keuzes te maken, die ook vanaf 2023 een evenwichtig en bloeiend kunstlandschap mogelijk maken.

De verhouding tussen aangevraagd en beschikbaar budget is, zoals al aangegeven, niet anders dan in de vorige aanvraagronde. Concreet gaat het om een globale verhouding twee op drie voor het beschikbaar budget ten opzichte van het gevraagde budget. Over een onmogelijke verhouding spreken, is dan ook niet correct. Zoals hierboven aangegeven, is het dus ook nu voor deze aanvraagronde de opdracht om weloverwogen keuzes te maken met het oog op een zo evenwichtig en kwaliteitsvol mogelijk kunstlandschap. Dat betekent inderdaad ook dat, net als in vorige aanvraagronde, niet alle organisaties een werkingssubsidie in het kader van het Kunstdecreet zullen ontvangen. Voor organisaties die geen werkingssubsidies zullen ontvangen, bestaat de mogelijkheid om projectsubsidies aan te vragen in het kader van het Kunstdecreet.

Hoe de bedragen per commissie bepaald werden, heb ik daarstraks al beantwoord.

Hoe zal ik garanderen dat de in- en uitstroom van organisaties in het Kunstdecreet evenwichtig gebeurt? De beoordelingscommissies zijn nu aan zet. Zij adviseren alle dossiers op basis van de criteria, zoals die zijn bepaald in het decreet en rekening houdend met het beschikbare budget. De voorzitters van de commissies en de administratie zorgen er samen voor dat die beoordeling kwaliteitsvol verloopt. Vervolgens neemt de Landschapscommissie haar taak op. Landschapszorg wordt zowel door de beoordelingscommissies als de Landschapscommissie opgenomen. Laten we dus eerst het werk van de commissies afwachten.

Ik heb alvast nog eens expliciet aan mijn administratie gevraagd om tijdens de hele beoordelingsprocedure binnen het Kunstdecreet toe te zien op een zo gelijk mogelijke behandeling van de beoordelingsmethodiek over de verschillende commissies heen, met bijzondere aandacht voor de werkingen van de parallelcommissies. Want daar is het gevaar natuurlijk groot, als die echt op een andere manier tewerk gaan. En ze zijn eigenlijk toch vergelijkbare verenigingen. Ik heb dus speciaal aan de administratie gevraagd om daar bijzondere aandacht voor te hebben.

Bij de samenstelling van de pool werd de inschatting van de expertise van de kandidaten door de administratie als uitgangspunt genomen, rekening houdend met de te respecteren evenwichten en expertise in de verschillende subdisciplines en functies. Bij de samenstelling van de beoordelingscommissies werd optimaal rekening gehouden met de vereiste expertise die nodig is om de dossiers kwaliteitsvol te beoordelen. Alle functies worden tegen elkaar afgewogen binnen eenzelfde beoordelingscommissie.

Noch in de regelgeving, noch in de huidige procedure is het openbaar maken van de voorlopige adviezen voorzien. Het lijkt mij ook niet aangewezen die openbaar te maken, om de organisaties – indien noodzakelijk – toe te laten in alle rust een repliek voor te bereiden.

De Landschapscommissie neemt haar taak op na afronding van de beoordeling door de beoordelingscommissies. De definitieve adviezen van de beoordelingscommissies worden, samen met de landschapsnota's die door de commissies worden opgesteld, aan de Landschapscommissie bezorgd.

De taak van de Landschapscommissie is driedig. Ten eerste beoordeelt de Landschapscommissie enkel de aanvragen die van de beoordelingscommissie een positief advies buiten het beschikbare budget hebben gekregen. Ze doet dat op een discipline-overschrijdend niveau aan de hand van de beoordelingscriteria, vermeld in artikel 56, paragraaf 1, ten derde en ten vierde, van het Kunstendecreet. Zoals gezegd, beschikt de Landschapscommissie daarvoor over 5 procent van het totaal beschikbare budget voor werkingssubsidies van kunstenuorganisaties.

Ten tweede stelt de Landschapscommissie een bijkomend advies op over de toekenning van de werkingssubsidies voor twee beleidsperiodes. Ze houdt daarbij rekening met de volgende afwegingen: een evenwichtige verdeling over disciplines, in relatie tot de verhoudingen in het kunstenveld; een evenwichtige verdeling over de functies; en de regionale spreiding.

Ten derde stelt de Landschapscommissie een bijkomend advies op over de eventuele functies, rollen, subdisciplines of aandachtspunten uit de visienota die niet of onvoldoende worden opgenomen door de kunstenuorganisaties die worden voorgesteld voor subsidiëring. De Vlaamse Regering kan die elementen meenemen in de onderhandelingen met de organisaties in het kader van het afsluiten van de beheersovereenkomst.

De administratie zal op basis van de adviezen van de beoordelingscommissies en het bijkomende advies van de Landschapscommissie een voorstel van beslissing opmaken. De beslissing zelf ligt natuurlijk bij de Vlaamse Regering.

Ik denk dat ik daarmee een uitgebreid antwoord heb gegeven. Dit is een belangrijk gegeven. De manier van berekenen en het toepassen van de gewichten en zo, staat goed uitgelegd op de website. Maar mijn departement is gerust bereid om met de leden van de commissie die dat zouden wensen, eens aan tafel te gaan zitten en eventueel nog meer toelichting te geven. Want ik neem aan dat dit een vorm van algebra is die hier en daar misschien nog wel wat verduidelijking behoeft. We zijn daartoe bereid, om in alle transparantie nadere uitleg te geven over de berekeningswijzen, tot in het detail.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dank u wel, minister-president, voor die bereidheid tot verdere toelichting. Wij hebben toch wel al heel verontruste reacties gekregen vanuit de sector. En wij zijn zeker niet alleen. Ongetwijfeld hebt u die ook gekregen. Zij kunnen natuurlijk ook rekenen. Misschien zijn er hier en daar nog wat kleine zaken die niet helemaal correct zijn, maar met de basisberekening, waarbij je een startbedrag hebt, en daar een percentage afhaalt voor de kerninstellingen, voor de projectsubsidies en voor de Landschapscommissie, komen zij uit

op een bedrag waar u ook op uitkomt. En dat bedrag ligt toch substantieel lager dan het bedrag waar zij in 2017 over konden beschikken.

Dat kon nooit de bedoeling geweest zijn, ook niet van de voorafname van de projectsubsidies. We waren daar allemaal voorstander van, omdat we genoeg middelen willen voor de projectsubsidies, maar niet ten koste van de werkings-subsidies van allerlei organisaties. Dat is altijd wel gevreesd, en dat wordt nu bewaarheid.

De sector heeft de berekening gemaakt. Zij komen zelfs niet aan de middelen, als die geïndexeerd zouden worden, van 2017. Zij zeggen dat er minstens 9 miljoen euro extra nodig is om niet aan koopkracht te verliezen, om dus niet collectief te verarmen. We spreken hier over een sector die het al bijzonder moeilijk gehad heeft tijdens de covidcrisis. Dan zien we dat er nu in feite nog eens beknipt wordt op die middelen. U zegt dat u dat nog gaat bekijken met de Vlaamse Regering en daar op 30 juni over gaat beslissen. En misschien zullen die bedragen nog verhoogd worden.

Maar ik zou er toch voor willen pleiten, minister-president, dat u vandaag zegt 'we gaan ervoor zorgen dat het bedrag op zijn minst geïndexeerd is en dat men op zijn minst over dezelfde middelen kan beschikken als in 2017'. Dat is vanuit de sector niet zoveel gevraagd. Ik zou willen vragen dat u nu al – en dat u niet wacht tot 30 juni 2022 – zou zeggen dat u dat bedrag gaat optrekken omdat u niet wilt dat de sector verarmt of minder zou hebben dan in 2017. Dat is mijn eerste punt. Kunt u dat garanderen? Dan kan er op 30 juni nog verder gekeken worden of er nog middelen te kort gaan zijn – want dat zal zo zijn, denk ik – en of er niet nog extra geïnvesteerd kan worden.

We hebben eerst en vooral het startbedrag dat een pak minder is. Dan hebben we de verdeling over de commissies waarbij echt wel een aantal commissies er bekaaid van afkomen dan andere. U wilt een aantal klemtonen leggen. U wilt wat nieuw beleid voeren. Daar heb ik alle begrip voor. Maar u wilt dat toch niet doen ten koste van commissies of disciplines zoals theater, waar men een serieuze besparing doet?

U zegt 'er wordt een beetje afgenomen'. Maar dat is vrij veel in absolute cijfers. We hebben dat eens bekeken. Als de theatercommissie haar grote instellingen zoals het NTGent – waarvan je niet kunt gaan zeggen dat we dat niet meer gaan subsidiëren – of de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS), of het Kaaitheter de middelen toekent die ze vragen, dan blijft er echt maar heel weinig over om kleinere organisaties en nieuw beleid in die theatercommissie te subsidiëren – slechts 7 miljoen euro. Dat is ook het geval met de andere commissies die er bekaaid van afkomen en die moeten besparen op wat ze vorige keer hebben gekregen. Dat zal ten koste gaan van kleinere organisaties en van nieuwe, creatieve initiatieven. Dat is toch wel nefast. Er moet nog heel veel bepaald en bekeken worden, maar ik heb nog twee heel concrete vragen.

Werk op zijn minst met een correcte indexering en een correct startbedrag dat gelijk is aan dat van 2017. Kunt u dat garanderen? En kunt u bekijken dat, in die commissies die moeten besparen omwille van de nieuwe accenten die u wilt leggen, die nieuwe accenten niet ten koste gaan van die disciplines die er nu al zo slecht van afkomen? Kunt u daar bijpassingen doen? Ik krijg op deze twee vragen graag vandaag al een antwoord, minister-president.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank, minister-president, voor het uitgebreide antwoord. Een deel ervan kon men ook al lezen in de nota. We hebben die ook op

de website van het departement gezien een paar dagen geleden. Maar toch bedankt voor de toelichting.

Ik ben uiteraard ook gecontacteerd, zoals collega Meuleman, door een aantal organisaties die een aantal terechte bezorgdheden uiten. Zij zien dat binnen de groep van hun discipline het minder interessant scoren zal zijn. Op basis van de vorige bedragen blijkt het nu te verdelen beschikbare bedrag lager dan een status quo, terwijl er nieuwe gezelschappen zijn bij gekomen. Hun vrees is terecht.

De vraag van collega Meuleman rond de indexering is een debat dat we apart moeten voeren. Ik heb er alvast een vraag over ingediend voor volgende week. Ik zal er dan verder op ingaan.

Ik wil nu wel op nog twee elementen verder ingaan. Dat zijn ten eerste die parallelle beoordelingscommissies en hoe zij een gelijke behandeling in hun beoordelingsmethodiek zullen hanteren. We moeten dat kunnen verzekeren om een ongelijke behandeling van dossiers tegen te gaan. De vraag is: gaan zij allebei de kaasschaaf moeten hanteren? Of gaan ze meer moeten inzetten op uitstroom of minder op instroom? Dat zijn principiële beslissingen die nu al duidelijk zouden moeten zijn. De commissies hebben die duidelijkheid ook nodig. De beslissingen hebben immers een grote impact op het eindresultaat van die beoordeling. Die duidelijkheid moet er komen.

Een tweede zaak is de volgende. We hebben verschillende analyses ontvangen, onder andere van Kunstenpunt. Daarin stippen ze terecht aan dat wanneer commissies niet het hele veld kunnen overschouwen, de landschapszorg moeilijker wordt. De Alden Biesen Groep heeft uitgebreid verwoord dat het de commissies vrij moet staan om, wanneer de werking van de dossiers onhaalbaar wordt binnen een hoofdcommissie, subcommissies te kunnen creëren. Nadien komen ze dan wel het beste samen binnen een hoofddisciplinecommissie om de adviezen te vormen.

Minister-president, zo'n samenkomende fase is momenteel niet voorzien in het draaiboek. Twee van de drie ontdebeldde commissies hebben verschillende voorzitters. Dat gaat over klassieke muziek en theater. Voor multidisciplinaire kunsten worden ze voorgezeten door dezelfde persoon, de heer Johan Swinnen. De aanvragen waren hier naar de inschatting van het departement te talrijk om ze aan één commissie toe te wijzen.

Nu, het opmaken van die landschapsnota voor een discipline, dat doen die parallelcommissies wel gezamenlijk. Mijn tweede bijkomende vraag hier, minister-president, gaat over het volgende.

Zou u naar deze manier van werken neigen met – indien nodig – subcommissies en een terugkoppeling in een hoofdcommissie die dan in functie van die landschapszorg kijkt en knopen kan doorhakken?

Tot slot, u hebt de taak van de Landschapscommissie goed geschetst. Eén ding is me nog niet helemaal duidelijk, minister-president. Welke 'overrulingsmarge' hebben zij? Gaat het enkel over budget of kunnen ze ook over de beoordeling zelf nog tussenbeide komen?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank, collega's, voor het stellen van de vraag. Het is heel goed dat we hier dit debat hebben want, net als jullie, hebben we onrustige signalen gehoord uit de sector. Ik heb met veel mensen gepraat en ik maak me, eerlijk gezegd, ook zorgen over een aantal punten.

Ten eerste begrijp ik niet goed waarom de communicatie zo 'gesaucisoneerd' is gebeurd. Ik denk dat we dat hier wel mogen zeggen. Dat heeft om te beginnen voor heel veel onrust gezorgd. Eerst is er een communicatie meegegeven aan de verschillende beoordeelaars. Natuurlijk, het is een kleine sector en iedereen babbelt met mekaar. Dus ze leggen de bedragen naast elkaar, en dat klopt dan niet. Het rekenmodel erachter is pas eergisteren op de website van het departement gekomen. Dat was beter van de eerste keer in volledige transparantie meegegeven. Het is goed dat het er nu is. Ik hoop dat dit al een stuk van de onrust wegneemt.

Ten tweede wil ik het hebben over de parallelle commissies. Ik vind dat er een heel logisch rekenmodel achter alles zit. Daarvoor heb ik alle begrip. Ik was gebuisd voor statistiek, ik kijk dus wel uit naar de toelichting van het departement want er zijn nog een aantal zaken waar ik niet helemaal in mee ben. Dat tussen haakjes, minister-president, ik dacht daar even aan. U sprak bijvoorbeeld over 167 miljoen euro en u zei heel expliciet 'inclusief DAC', maar ik vroeg me af of dat ook inclusief provinciale middelen was. Dat moeten we nog eens checken. Maar goed, we gaan terug naar die parallelle commissies. Daar zit niet echt een rekenmodel achter waarmee bekeken is om de grote samen te zetten of niet. Ik maak me daar toch wel zorgen over, vooral ook omdat – zoals collega Van de Wauwer zegt – er geen samenkomstmoment is voorzien in het draaiboek. Dat is het tweede aandachtspunt.

Voor het derde aandachtspunt moet je geen glazen bol hebben. Je weet dat het budget ontoereikend gaat zijn. Ik begrijp absoluut dat u geen engagement kunt nemen. Ik denk ook dat mevrouw Meuleman goed weet dat de minister-president geen zaken kan beloven zonder ze bekeken te hebben met de collega's in de Vlaamse Regering. Ik denk wel dat we hierin de nodige stappen moeten zetten zodat eventueel bij begrotingscontrole een voorafname kan gebeuren op het budget en de begrotingsopmaak van 2023. Want we zitten met een sector die erg geplaagd werd de afgelopen twee jaar, ik denk dus dat een extra verhoging van het budget absoluut noodzakelijk is. Die eerste indexering lijkt me gewoon ook nodig. U hebt daarvoor het engagement van mijn partij.

Ten vierde denk ik dat er een mismatch is tussen de kunstinstellingen en de structurele instellingen. Met alle respect voor de kunstinstellingen, maar ik vind dat daar de budgetten niet goed verdeeld zijn en dat er een mattheuseffect zal spelen.

Ten slotte, voorzitter, kom ik bij mijn laatste opmerking. Er is een probleem met 'Multitheater' en 'Muziek 1'. Bij Multi is dat natuurlijk het gevolg van heel veel nieuwe instroom. Het zit in het innovatieve. En het zou heel spijtig zijn dat – omdat we daar een probleem hebben – ook nieuwe innovatieve zaken niet zouden kunnen doorstromen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Eerst en vooral begrijp ik inderdaad wel dat er wat onrust is. Dat is altijd naar aanleiding van het nieuwe Kunstendecreet. Dat kan ik ook begrijpen. Dat er foutieve berichtgeving komt, daar kunnen wij vanuit de commissie weinig aan doen. Het doet er geen goed aan. Het lijkt plotseling alsof er minder geld beschikbaar is voor structurele subsidies, terwijl het tegendeel eigenlijk waar is.

Ik kan ook begrijpen dat er een beetje nervositeit is door de nieuwe rekenmodellen die gebruikt worden in dit nieuwe Kunstendecreet. Er is ook een grotere rol weggelegd voor die beoordelingscommissies. Die autonomie geven we ze natuurlijk. Dan is er ook nog de Landschapscommissie, die waarschijnlijk nog een en ander zal wijzigen. Dat is allemaal voorzien en dat hebben we hier allemaal

samen beslist. Dat zijn belangrijke zaken die objectivering vergen en die we volgens mij meer moeten overlaten aan experts.

Ik wil in elk geval even iets duidelijk stellen. Als ik sommige mensen hier hoor, lijkt het wel alsof het nooit genoeg is. Zo vindt mevrouw Meuleman dat er nog van alles bij moet. Dat is natuurlijk gemakkelijk om te zeggen vanuit haar positie. Wij moeten gewoon zien dat de rekening klopt. Maar je kunt niet stellen dat er nu plotseling zwaar bespaard wordt op cultuur. Volgens mij is dat niet het geval. Als je de globale cijfers bekijkt, gaan we erop vooruit. Het is misschien niet in de mate die sommigen voor ogen hadden, maar we gaan er wel degelijk op vooruit.

Ik denk dat we inderdaad moeten afwachten. Ik begrijp een aantal vragen van de collega's ook wel. Ik moet zeggen dat de minister een enorme transparantie laat zien. Dat heb ik nog nooit op die manier meegemaakt. Ik heb dat de vorige keer ook niet meegemaakt, dat een minister van Cultuur zo transparant is, met 'niks in de mouwen, niks in de zakken'. Alles is heel erg duidelijk. We zullen inderdaad die begrotingscontrole moeten afwachten, waarbij er hier en daar wijzigingen kunnen zijn. Ik wil toch wel benadrukken, collega's, dat soms de indruk wordt gewekt dat er weer niets of minder is voor cultuur. Dat klopt dus niet. Dat wil ik hier dus toch even terdege tegenspreken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Eerst en vooral dank aan de collega's voor deze belangrijke vraag. Er hebben mij ook ongelooflijk veel verontruste berichten bereikt vanuit allerlei hoeken. Ik aarzelde eigenlijk, want ik ben zelf ook voorzitter geweest van die adviescommissie en wil daarin eigenlijk geen politieke inmenging. Maar alles staat en valt natuurlijk met de budgetten die ter beschikking zijn. Die vragen van jullie zijn dus absoluut terecht. Ik dank de minister-president voor de verduidelijking. Ik denk dat er heel veel 'lost in translation' was, precies door het gebrek aan transparantie en communicatie en door het – zoals collega D'Hose het noemde – 'saucissoneren' van de communicatie.

We zitten hier met een Kunstendecreet waarvan de hervorming niet gevraagd was. De essentie is natuurlijk dat de processen door de beoordelaars worden uitgevoerd in alle ernst en zeer genuanceerd, zeer goed vastgelegd ook in een draaiboek, waarin evenwel toch wat gaten zitten. Maar alles staat en valt natuurlijk met het budget. Collega Meuleman heeft natuurlijk volledig gelijk met haar heel expliciete vraag aan u, minister-president. Dat totale budget van 167 miljoen euro dat vandaag voorligt, is de facto gewoon een besparing. Daarin is namelijk geen rekening gehouden met de indexering van de lonen die betaald moeten worden door de organisaties. De organisaties moeten dus wel degelijk besparen. Als je het bedrag van 2017 indexeert, is er een tekort van 10 miljoen euro.

De vraag is dus heel terecht en concreet. Kunt u alstublieft niet wachten tot juni? U bent minister-president en ik veronderstel dat u al gesprekken hebt gevoerd met uw collega's. Kunt u al iets garanderen aan de sector en vooral ook aan de beoordelaars van de dossiers, die momenteel met de handen in het haar zitten omdat er gewoon te weinig budget is? Want de budgetten die een aantal disciplines ter beschikking hebben, zijn gewoon kleiner dan wat de organisaties die beoordeeld worden in die commissie vandaag hebben. Dat betekent dus, ten eerste, dat je aan het afbreken bent. Ze zitten eigenlijk in een afbraakscenario. Ten tweede, uw ambitie om nieuwe instroom mogelijk te maken, wordt de facto ook heel moeilijk, tenzij er heel harde keuzes worden gemaakt.

De organisaties hebben ook zeer verantwoorde aanvragen ingediend. Ten opzichte van 2017 hebben ze maar 5 procent meer gevraagd. Er is dus zeker geen sprake van buitensporige extra vragen.

Wat het rekenmodel betreft: geen enkel rekenmodel zal perfect zijn. Gisterenavond heeft Kunstenpunt een heel mooie analyse van dat rekenmodel gepubliceerd. Dat die Landschapscommissie 5 procent krijgt, wordt een heel belangrijk schakelmoment. Maar nu gaat het natuurlijk over de omvang van het budget. Het is een feit dat het departement die budgetverdeling op een voor de beoordelaars en de commissies totaal ontransparante manier gemaakt heeft. Het is goed dat u vandaag toelichting geeft bij hoe dat gebeurd is. Dat verduidelijkt al een en ander. Het is evenwel niet participatief gebeurd en gaat tegelijkertijd in tegen het idee van die 'schotteloosheid' en de manier om dat landschap in evenwicht te houden.

Ik wil het nog heel kort hebben over die gelijkberechtiging, die erg onder druk staat. Theater, muziek en multidisciplinair zijn ontdubbeld, dat geeft u zelf toe. Daar is geen afstemming. Er zou op zijn minst afstemming tussen die voorzitters moeten gebeuren, en ook afstemming tussen de beoordelingscommissies, de Landschapscommissie en de adviescommissie.

Minister-president, mijn vraag is dus heel concreet. Bent u bereid om in te gaan op die vraag naar extra indexering? Komt er een concreet afsprakenkader? Dat afsprakenkader is nu niet voorzien. Wilt u dat faciliteren of zult u de opdracht geven aan uw departement om dat te faciliteren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u wel voor de vele vragen over dit belangrijk onderwerp. Ik denk dat het het lot is van iedere minister van Cultuur dat er altijd te weinig middelen zullen zijn in vergelijking met de vraag van de sector. Het is dan de kwestie om daar op een verantwoorde en goede manier mee om te gaan.

Mevrouw Segers, één kritiek neem ik niet, namelijk dat er een gebrek aan transparantie zou zijn. Dat neem ik echt niet. We geven alle transparantie over de berekening. We hebben vorige vrijdag nog samengezeten met het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) en we hebben aan de mensen van oKo hetzelfde aanbod gedaan als vandaag aan deze commissie: we willen samen met u het hele rekenmodel bekijken. Ik heb hen, zoals vandaag, ook een globaal overzicht gegeven. Ik heb hen ook aangeboden om samen te zitten met het departement om tot in de kleinste details heel die berekening door te nemen, net hetzelfde als wat ik hier in de commissie voorstel. Ik ben het gewoon om veel kritiek te krijgen, dat is op zich geen probleem. Maar zeggen dat hier een gebrek aan transparantie is, vind ik toch wat ver gaan.

Verder ben ik meestal een man die niet wollig praat. Dit zijn de middelen die ik vandaag ter beschikking heb. Er komen nog budgetcontroles. Het duurt nog lang eer het juni is en we bekijken welk definitief bedrag we ter beschikking hebben. Ik ga niet verkopen wat ik niet heb. Ik ben heel duidelijk: er komen nog budgetcontroles en ik weet dat de noden groter zijn dan wat er hier vandaag op tafel ligt. Maar u moet nu van mij geen uitspraken verwachten 'zonder vel over mijn buik'. Dat ga ik echt niet doen.

Dan kom ik tot de meer concrete vragen. Dat het startbedrag voor de werkings-subsidies nu lager zou zijn dan in 2017, klopt niet. In 2017 is men vertrokken van 81,6 miljoen euro. Minister Gatz heeft toen bijkomende structurele werkings-subsidies gevonden voor een bedrag van 3,1 miljoen euro, wat het totaal op 84,7 miljoen brengt. Wij starten nu met 89,9 – zeg maar 90 – miljoen euro. Wat gezegd werd, klopt dus niet.

Wat de kaasschaaf betreft bij het nemen van beslissingen: het is aan de voorzitters en de secretarissen om zoveel mogelijk de gelijke methodiek te bewaken. Er zal ook, in functie van de Landschapscommissie, voldoende afstemming zijn tussen de

voorzitters en de secretarissen. Het is duidelijk dat de voorzitters en secretarissen van parallelle commissies met elkaar moeten overleggen opdat er geen verschillen zijn.

Mevrouw D'Hose, het bedrag van 167 miljoen euro waarvan we vertrekken, is inderdaad inclusief de overgehevelde provinciale middelen, dus de basis van de subsidiesituatie bij de begrotingsopmaak 2022 met toevoeging van de DAC-middelen. Dat we de budgetten op voorhand vastgelegd hebben, was een uitdrukkelijke vraag van de sector.

Er was ook nog de vraag welke overrulingsmethodiek de Landschapscommissie heeft in het budget. De Landschapscommissie werkt alleen met de organisaties die een positief advies gehad hebben. Daarmee kan zij dan nog organisaties opvissen of evenwichten herstellen. Maar zij werkt dus alleen met organisaties die positief beoordeeld waren.

Die oefening is niet ten einde. Ook de budgettaire oefening is niet ten einde. Maar ik ga niet beloven wat ik op dit moment niet heb.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dank u wel, minister-president. Ik voel toch een heel duidelijk engagement bij uw coalitiepartners om er toch voor te zorgen. U zegt dat die middelen niet gedaald zijn. Misschien zijn ze dat niet in absolute cijfers, maar ze zijn dat wel als we rekening houden met de enorme inflatie en met de indexering waar zij de facto rekening mee moeten houden bij de uitbetaling van hun lonen en zo. Dan komen we op een bedrag van 9 à 10 miljoen euro minder. Dat is de facto wel een verarming, een besparing.

Het erge en het perverse is dat die commissies voor het eerst zelf met een budget moeten werken en dus een stukje die schaarste gaan moeten verdelen onder zichzelf, wat een heel moeilijke oefening is. Dus het nogal vage 'we zullen wel zien' of 'ik ga mijn best proberen te doen', daar kunnen zij op dit moment natuurlijk weinig mee. Zeker de commissies die serieus moeten besparen, zijn daar niet veel mee gebaat. Als we nu voor een stuk toch die consensus voelen bij zowel CD&V als Open Vld, met een heel duidelijke vraag om op zijn minst toch die indexering mee te rekenen of goed te keuren, vraag ik mij af of er niet vroeger zekerheid gegeven kan worden, want anders wordt het toch wel moeilijk werken, minister-president. Dus nog eens de vraag om op zijn minst de indexering al vroeger toe te kennen en mee te nemen, zodanig dat men aanspraak kan maken op minstens dezelfde bedragen als voordien. Dat is een oproep, want dit was mijn slotwoord.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, minister-president. Ik denk dat u hier in de commissie heel transparant geweest bent. De hand die het departement ons reikt om gedetailleerde toelichting te krijgen, gaan we zeker aannemen. Bedankt voor die mogelijkheid.

Wat die budgetverhoging betreft, denk ik dat u terecht aangeeft dat u even moet afwachten en nog niets kunt beloven. Het is ook wachten op het resultaat van die adviezen zelf en van die budgetcontrole. Ik onthoud vooral dat u daarin niets uitsluit en dat u wel een inspanning wilt aangaan om bij die budgetcontrole te bekijken of er extra middelen voorzien kunnen worden.

Ik hoop dan dat dit engagement ook wel voor iets van rust kan zorgen in de sector, bij de aanvragers, maar ook bij de beoordeelaars in die commissies. En dat is trouwens niet enkel een vraag vanuit Open Vld en CD&V; ik hoor de minister dat hier ook heel duidelijk zeggen, collega Meuleman. Zij staan nu natuurlijk voor een heel moeilijke opdracht, een weinig dankbare opdracht. Ik ben heel dankbaar voor het engagement dat zij aannemen want het is heel moeilijk. Maar dat er meer

budget nodig is en dat de noden er zijn, is heel duidelijk, denk ik. Ik wil er ook op wijzen dat dat ook een positief effect kan hebben op de verhoging van de projectsubsidies aangezien dat decretaal voorzien is. Extra middelen voor de projectsubsidies, zeker na de pandemieperiode, dat zou toch ook een heel mooi vooruitzicht zijn.

Bedankt dus, minister-president, voor uw antwoord en voor de transparantie die u geboden hebt. We komen hier zeker op terug na de budgetcontrole.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanbevelingen in het visitatierapport over De Taalunie – 1514 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Op 13 december 2021 heeft de Interparlementaire Commissie van de Taalunie voor het eerst sinds de recente verkiezingen in Nederland vergaderd. Collega Cathy Coudyser stelde diezelfde week naar aanleiding van onze commissie een vraag om uitleg aan de minister-president. Daarin vroeg ze specifiek naar de resultaten van de vijfjaarlijkse visitatie van de Taalunie, maar die waren op dat moment nog niet beschikbaar. Uiteindelijk werd het ons toegestuurd op 24 januari, aan de Interparlementaire Commissie.

De opdracht van de visitatiecommissie, die zeer interessant is en waar met heel veel mensen gesproken is, betrof eigenlijk het uitvoeren van een ontwikkelingsgerichte visitatie, waarbij in eerste instantie werd nagedacht wat er nodig is om de Taalunie en het Algemeen Secretariaat te versterken voor de toekomst. De visitatiecommissie formuleert zes aanbevelingen voor de verbetering van de werking van de Taalunie. Ten eerste stelt ze dat de Taalunie de kracht van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie uit 1980 opnieuw moet omarmen. Misschien minder in Vlaanderen, maar in Nederland ziet men daar vandaag misschien niet meer de meerwaarde van in. De Taalunie, zo zegt het visitatierapport, moet er beter voor zorgen dat het taalbeleid van de toekomst een antwoord biedt op de maatschappelijke uitdagingen van morgen. Maatschappelijk en politiek debat moeten onder meer worden geactiveerd via de Interparlementaire Commissie.

Ten tweede adviseert de commissie om helderheid te scheppen over het bestaansrecht van de Taalunie. Verder stelt ze dat op basis van een breed gedragen visie op de maatschappelijke meerwaarde van de Taalunie public affairs en strategisch communicatiebeleid ontwikkeld moeten worden die inzetten op het samenspel van de zogenaamde vier gremia. Ten vierde stelt het rapport dat er een stappenplan en een duidelijk afwegingskader nodig zijn over waar de Taalunie op inzet. Ten vijfde wil de commissie dat de Taalunie inzet op duurzaam leiderschap binnen het Algemeen Secretariaat. Dat is toch wel een pijnpunt geweest de voorbije jaren. De commissie adviseert daarbij om een onafhankelijk onderzoeksbureau aan te stellen om de acute knelpunten in de samenwerking tussen de algemeen secretaris en het Algemeen Secretariaat te onderzoeken. Ten slotte moet er volgens de commissie meer worden ingezet op de verdere professionalisering van de werking van het Algemeen Secretariaat.

Deze aanbevelingen hebben dus een aantal duidelijke aandachtspunten in de werking van de Taalunie blootgelegd, waaronder enkele pijnpunten die al jaren

aanslepen. Minister-president, we zijn allemaal onze Nederlandse taal heel genegen en daarom hebben we vanuit Vooruit de volgende vragen.

Hoe evalueert u het rapport van de visitatiecommissie omtrent de werking van de Taalunie?

Welke conclusies trekt u uit het visitatierapport?

Hoe ziet u zelf de verdere evolutie van de werking van de Taalunie? Wat is uw visie daarop?

Hoe ziet u de rol van Vlaanderen en uw eigen rol in de verbetering van de werking van de Taalunie?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, hoe ik het rapport evalueer? Zoals ik in deze commissie al aangaf als antwoord op eerdere vragen om uitleg van collega Cathy Coudyser, is mijn evaluatie van het rapport van de visitatiecommissie positief. Het is een heldere en krachtige evaluatie. Het rapport wijst op de vele kansen en mogelijkheden voor de Taalunie, maar wijst ook op enkele belangrijke aandachtspunten voor de organisatie. Daarom is het vooral belangrijk om de aanbevelingen van de visitatiecommissie voort te zetten.

Welke conclusies ik eruit trek? De aanbevelingen ter verbetering van de werking van de Taalunie uit het rapport zijn duidelijk: de organisatie moet het Taalunie-verdrag weer omarmen, kritisch naar de eigen structuur kijken en inzetten op een beter samenspel tussen de vier gremia van de Taalunie. Het rapport hoopt ook dat de Interparlementaire Commissie in de toekomst een grotere rol kan vervullen, als controlerend orgaan, maar ook als plaats voor politiek debat over de positie van het Nederlands.

Hoe ik de verdere evolutie van de werking zie? Vooraleerst wil ik wijzen op het belang van de Taalunie. Ze speelt een belangrijke en grote rol bij de ondersteuning van het Nederlands. Dit doet de organisatie door het mee helpen ontwikkelen van taalbeleid, zowel in Vlaanderen, Nederland als in Suriname, en door het ondersteunen van het Nederlands onderwijs wereldwijd. We hebben dus allemaal belang bij een goed functionerende Taalunie. Onze grootste uitdaging is om deze organisatie klaar te maken voor de toekomst, zodat ze haar belangrijke rol volop kan blijven vervullen.

Een van de belangrijkste conclusies die ik uit het rapport trek, is de noodzaak om het veranderingstraject waarmee de Taalunie door dit visitatierapport startte, voort te zetten. Daarom hebben we binnen het Comité van Ministers in december besloten om de aanbevelingen van het visitatierapport over het Algemeen Secretariaat te volgen. In een eerste fase zal een consultancybedrijf helpen om de knelpunten die het visitatierapport aanhaalde, te vertalen naar concrete en operationele aanbevelingen, in een uitgebreid plan van aanpak. Vervolgens zal een zakelijk leider aangesteld worden, zodat de algemeen secretaris zich in de toekomst volledig kan richten op inhoudelijke taken. Hierbij geef ik ook nog eens mee dat tijdens de vorige vergadering van het Comité van Ministers in december de algemeen secretaris een uitdrukkelijk mandaat kreeg om dit veranderingstraject aan te vatten en tot een goed einde te brengen.

Hoe zie ik de rol van Vlaanderen en van mij in de verbetering van de werking van De Taalunie? Vlaanderen speelde in het verleden altijd al een grote rol bij de Taalunie en zal dit in de toekomst blijven doen. De Taalunie staat voor een periode

van veranderingen, dus het is belangrijk dat we maximaal blijven inzetten op een goede samenwerking tussen Vlaanderen, Nederland en Suriname. De bevoegde Vlaamse Departementen Onderwijs en Vorming en Cultuur, Jeugd en Media volgen de verdere aanpak van het visitatierapport en begeleiden de opdracht van het consultancybureau.

Ikzelf zal de Taalunie ook van nabij blijven opvolgen. In juni 2022 staat er al een volgende vergadering van het Comité van Ministers gepland; na die vergadering kan ik u wellicht een stand van zaken over het veranderingstraject van de Taalunie meedelen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Inderdaad, op een vraag van mevrouw Coudyser – uw antwoord was nog niet opgeleverd, maar het is fijn dat u het nu bevestigt – zei u dat die evaluatie in essentie positief was maar dat een aantal knelpunten toch aandacht en opvolging verdienen. Goed dat u zich engageert om de aanbevelingen uit te voeren.

Wat betreft een actievare rol van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie: dat is onze verantwoordelijkheid. Die bal ligt in ons kamp. Dat gaan we zeker opnemen en ter harte nemen.

Een punt van de evaluatie ging natuurlijk over de rol van de neerlandistiek in het buitenland. We weten allemaal dat daar de afgelopen jaren zwaar op bespaard is, maar, dat heb ik altijd gezegd, dat is geen goede keuze. Als we het Nederlands sterk willen houden in de wereld – en dat is van cultureel maar ook van groot economisch belang, want we hebben misschien wel een relatief kleine taalgroep met enkele miljoenen sprekers, maar we zijn economisch heel belangrijk –, hoop ik dat we echt op u kunnen rekenen om de opleidingen neerlandistiek in het buitenland verder te blijven stimuleren.

Het is goed te horen dat het consultancybureau al is aangeduid. Is het al concreet aangeduid? Of is de procedure al opgestart? Hetzelfde voor de zakelijk leider: het is een goede beslissing om deze aan te stellen. Is de werving al opgestart? Is die persoon al aangenomen?

U wilt de samenwerking tussen Vlaanderen, Nederland en Suriname versterken. Welke concrete plannen zijn er daartoe?

Goed om te horen dat er in juni van dit jaar, binnen vijf maanden, opnieuw een IMC plaatsvindt. We zullen dan een stand van zaken vragen van de uitvoering van de aanbevelingen.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): De Taalunie en het bijhorende secretariaat zijn voortgekomen uit het bilateraal verdrag tussen Vlaanderen en Nederland. De werking is geënt op drie wetgevingen: de Nederlandse, de Vlaamse en voor bepaalde aspecten zelfs de Belgische. Dat heeft invloed op het personeel dat instaat voor de dagelijkse werking. Afhankelijk van de nationaliteit gelden voor die personeelsleden andere systemen. Je zit met twee juridische werelden, en dat kan tot spanningen leiden, natuurlijk, zelfs of zeker als er veranderingen op til zijn wat de werking betreft zoals voorgesteld wordt door de recente visitatie.

Als we willen dat die Taalunie goed blijft functioneren, dan zijn doorlichtingen dus een heel goede zaak. Ik denk dat we niet de kop in het zand mogen steken. Het verloop aan algemeen secretarissen is een teken aan de wand. Er moeten zaken

worden herbekeken. Ik ben blij, minister-president, dat u zegt dat er een plan van aanpak komt voor de knelpunten. Dat moet natuurlijk in samenspraak gebeuren met alle betrokkenen; een unie maak je samen, het woord zegt het zelf.

Ik sluit nog af met een bedenking. Binnenkort staan er een aantal vervangingen op het programma voor de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. Momenteel bestaat die raad vooral uit academici. Wij denken dat het een goede zaak zou zijn indien er meer dan nu niet-academici zouden zetelen. Het was de Gentse stadsarchivaris Prudens Van Duyse zelf, die in 1836 zei: "De Tael is gansch het Volk." De taal wordt gemaakt door het volk, niet alleen door academici. Daarom zou het een goede zaak zijn indien er meer niet-academici in die raad zouden zitten.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega Segers, bedankt voor de vraag. Ze sloot helemaal aan bij de aanbevelingen van de visitatie.

Minister-president, u hebt daar duidelijk op geantwoord. Ik was zeer blij te horen dat u die aanbevelingen ter harte zult nemen en daar heel concrete opvolgacties voor voorziet, en dat u ze niet louter beschouwt als interessante aanbevelingen, die dan maar in een schuif belanden.

Ik ben ook heel blij om te horen dat er rond dat duurzaam leiderschap zal worden voortgewerkt, dat daar een zakelijk leider zal worden aangesteld. Dat zal de werking van de Nederlandse Taalunie alleen maar ten goede komen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, het bureau is nog niet aangeduid, en de zakelijk leider is nog niet aangeworven. We hebben opdracht gegeven dat voor eind december te doen. Van de zakelijk leider weet ik niet of dat al is gepubliceerd. Ik denk het niet. De 'job description' wordt in ieder geval op dit moment uitgewerkt. Voor de aanstelling van het bureau is de procedure lopende. We zijn vlak voor Kerstmis bijeengekomen, dat hebben we nu nog niet kunnen afronden.

De samenwerking met Suriname versterken? Sedert kort neemt de verantwoordelijke minister uit Suriname deel aan het ministerieel overleg. Met de technologie van vandaag moet die dame zich dan niet meer iedere keer verplaatsen. We zullen zien wat de noden en concrete vragen zijn en hoe we daarop kunnen inspelen. In ieder geval neemt ze nu systematisch deel aan het interministerieel comité.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister-president, het is, zoals collega Van de Wauwer aangeeft, goed te horen dat de aanbevelingen van het rapport ter harte worden genomen en nu al uitmonden in concrete acties die worden opgezet. We zullen dat met z'n allen blijven opvolgen.

Mevrouw Van Werde, het is op zich zeker en vast een goed idee om niet-academici op te nemen in de raad. Taal is van iedereen, van ons allemaal. Het is een interessante piste. Maar je moet er dan wel goed over nadenken wie dat dan moet zijn. Hoe kun je concreet mensen oproepen? Maar dat is 'food for thought' voor na het volgende interministerieel comité in juni, waar we de stand van zaken voor opvolging kunnen opvragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.